

Civilisation is always in danger when those who have never learned to obey are given the right to command.
—Bishop Fulton J. Sheen

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 1—Vol. LVII.

Friday, 9th January, 1959

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

WITNESS ADMITS PERJURY IN JOMO KENYATTA'S CASE

NAIROBI, Monday,

RAWSON MACHARIA, a witness at the 1953 trial of Jomo Kenyatta, was today remanded in custody until January 17 after pleading not guilty to a charge of swearing a false affidavit

Kenyatta was jailed for seven years in 1953 for organising Mau Mau terrorism. Last November Macharia said he had sworn an affidavit that he gave false evidence at the trial.

Macharia was arrested on Saturday. The Kenya Government said it had exhaustively investigated his allegations and had decided that a judicial enquiry should not be held.

The Attorney-General had decided to begin criminal proceedings, it added.

When asked to plead Macharia said: "Everything in my affidavit, which I admit having sworn before Mr. M. K. Bhandari, is true."

Perjury

"I am guilty of perjury in Jomo Kenyatta's case, but not guilty of this offence."

The charge said that in the affidavit Macharia swore that he and six others were "procured and suborned" by the Crown to give false evidence for the prosecution

at Kenyatta's trial.

Opposing an application for bail, the deputy public prosecutor, Mr. A. P. Jack, said Macharia had been preparing during the last few days to leave East Africa.

Specific names were included in Macharia's accusation with allegations of perjury against each. Mr. Jack added,

"Without using the strong word 'interference,' I am

reliably instructed that the accused has approached at least one of these [six, and recently]" he said.

Flimsy Grounds

Macharia's counsel, Mr. A. R. Kapila, said he had seldom heard an application for bail opposed on flimsy grounds.

The Magistrate, Mr. R. M. H. Rodwell, said that as Macharia had virtually pleaded guilty to a more serious matter than that with which he was charged, he had no doubt that bail should not be granted.

Mr. Kapila said he would make a further application for bail to the Supreme Court.—Sapa-Reuters.

DR. BANDA A PROHIBITED IMMIGRANT

BLANTYRE.

DR. HASTINGS BANDA, president of the Nyasaland African National Congress, has received orders prohibiting him further entry into Southern Rhodesia and prohibiting him entering Northern Rhodesia except under permit.

Dr. Banda recently returned from Ghana, where he attended the All-African Peoples' Conference at Accra.

Legislation has been passed in Northern and Southern Rhodesia by the territorial governments, enabling them to prohibit people from other territories of the Rhodesian Federation from entering or remaining in their territories.

Southern Rhodesia has used this legislation to remove several Nyasaland African politicians from the Colony and to bar certain Northern Rhodesian Africans, including Mr. Harry Nkumbula, president of the Northern Rhodesia African National Congress, from entering Southern Rhodesia.

A statement from the Office of the Prime Minister

(Continued on page 3)

Partnership And Its Reality In Rhodesia

THE principal of the University College of Rhodesia and Nyasaland, Dr. Walter Adams, confirmed that, by marrying a White French-Canadian girl, Dr. Bernard Chidzero, a Southern Rhodesian African, had lost his chance of an appointment at the University.

Dr. Adams said that Dr. Chidzero, who has been doing research in Britain, and who holds a Canadian M.A. in political science, was being considered for a research post at the University College. But on news of his marriage to a European woman "it was decided not to pursue the matter."

Dr. Adams was not prepared to comment further on the decision, or on Press reports appearing in Britain.—Sapa.

OPINION

FRIDAY, 9TH JANUARY 1959

Another Ban On Mixed Gatherings

THE government's decision to ban all gatherings in which one or more Africans are present in less of an insult to the African people and more of a Nazi attack on the right of the citizen to be master of his house. For, the ban obviously does not only apply to public gatherings; it covers those meetings which might be held behind barred doors in halls as well as in private homes.

If the Institute of Race Relations called together the members of its executive committee, it would obviously be committing a crime. If the Bishop of Johannesburg presided over a session of leaders of his diocese, he would presumably be committing a crime. If a member of the Liberal Party or any other group invited members of that organisation to meet in his house to reminisce or compare notes after an election campaign, he would be liable to prosecution.

The logical step from here—in fact, the inevitable step—is to make it a crime for the European or the Indian or the Coloured to invite his African friend to dinner.

There is a streak of malice and race hatred in all these things which should make every decent South African ask: Why should we allow this sort of madness to mess our lives in the way it does? Apartheid is the wicked doctrine of oppression and exploitation which is being imposed on the majority of the people of South Africa by a small, though powerful minority. Its real strength lies, not in the determination of its advocates, but in the fears and hesitations of its victims.

These fears can be understood, but not condoned. The Nazi booties who are messing the lives of the majority have the might of State power on their side. They have the ruthlessness and zeal of determined fanatics. They would rather see South Africa destroyed than extend to the man of colour those rights and liberties which belong to that civilisation they claim hypocritically to be upholding. That is why they have been able to escape with the immoral robberies of the Group Areas Act; the inherent rottenness of the Passes for African women and the beastly laws which set race against race.

That all these things are being done to the majority puts the blame for them finally on the many who allow their lives to be messed about by an arrogant and brutal minority. Apartheid is strong because the African, European, Coloured or Indian democrats agree that it should ruin them. The only answer to it and therefore to the humiliating bans which it imposes on everybody, is to cultivate that zeal and determination to be free which will be ready to sacrifice everything for liberty.

Comment On Men And Events

Accra Conference—I

The "Curious" Story Of My Passport

By JORDAN K. NGUBANE

WHEN I got to Accra for the All-African People's Conference, a highly-placed Ghanaian friend of mine came to me and told me that certain people (I will not mention names and please never you ask me anywhere who they are) had approached the government of Ghana with the request that I should not be allowed to land as I was a friend of the men of apartheid, sent to spy on the conference. Their argument in proof of their allegation was that I had been granted a passport!

I found this somewhat amusing because it showed what some people in this country who claim to champion the cause of the oppressed will sink to. It was not the first time these tactics had been used against me. During the treason trials I had been approached by the Security Police, shortly after the arrests. I was then informed that certain personal letters I had written to top Congress leaders had fallen into the hands of the Police during the searches and that they would be used in Court. The Police wanted me to appear in Court to substantiate the allegations I had made in the letters against the communists. I refused to do this.

Carnard

To my surprise, within a few days Durban was full of rumour that I would be going to Johannesburg to testify against men like Mr. Luthuli, whom I had personally backed in his rise to the top in the Congress leadership. My surprise was greater when I discovered that some of the people who should have known better had swallowed this canard uncritically. It was not political naivete; it was plain political malice.

At the time I took the view that events in the treason trial alone would prove whether or not I had given the Security Police the information they had wanted. The discharge of Mr. Luthuli and some of his colleagues proved clearly that the rumours had been wholly without foundation.

So, when I got to Accra and found the same tactic used against me; I was not badly shaken. Events, both inside the conference as well as on my return to South Africa would prove whether or not I had been the agent of the South African men of apartheid. For my part, my record alone can tell, in the face of malicious rumours, whether or not the passport was issued on any conditions—I

happen to know that there were no conditions—except that it was valid for one return journey. When I got to Jan Smuts airport it was taken away from me.

Liberal

What I found most shocking, however, was the suggestion that the passport had been given to me because I was a Liberal! I think the Minister of the Interior himself would be shocked by this. It was true that I was not the only Liberal who had been allowed to get out of the country in recent years. Nor was I the only African. People had been allowed to go to Nigeria, Uganda and elsewhere to attend conferences which were in no way friendly-disposed towards apartheid. To brand them stooges of the government just because they had got their passports seemed little different from political smearing.

But the story of my passport dated to some time early in 1957 when a friend of mine who lives in Pretoria and I were discussing the Accra conference. In our conversations he dropped the hint that the Union Government was placed in a somewhat awkward position by my attitude to political developments. As a White man he had moved in circles where my name was often mentioned. The Government disliked intensely my attacks on apartheid and said I was misguided to be a Liberal. At the same time they admitted that in my opposition to communism I had been consistent and determined. That placed them in the position where they did not know precisely what to do with me. I laughed heartily when I heard this and indicated to him that I would test his thesis by applying for a passport to Ghana.

It did not seem obvious to the Government that my hostility to both apartheid and communism was fundamentally the expression of my hatred for totalitarianism of any sort.

(Continued on next page)

Verwoerd Now Scared Of Being "Left In The Lurch"

THE Western world is losing the psychological battle for the mind of Africa," the Prime Minister, Dr. Verwoerd, told Mr. George H. Pipal, European director of the United Press, in the first exclusive interview granted since he took office. The Prime Minister said the West is seeking to outbid the Communists at their own game of attacking the White man's prestige in Africa.

The interview is according to "The Star," published in the current fortnightly issue of the "Digest of South African Affairs," issued by the State Information Service. Dr. Verwoerd added: "They say almost apologetically that colonialism is something of the past and they are now ready to grant self government, and that they, too, are opposed to the 'oppressor-countries' like the Union of South Africa.

"The Western world would have been much wiser if they had countered the Communist's generalized and vague attack by a clear and specific exposition of what the White man and the Union of South Africa have done, is doing, and is still prepared to do for Africa and the Black man, which must lead to self-efficiency in the course of time.

The Dark Ages

"Everything the Western powers and White governments did is the cause of Africa moving out of its dark ages into this age of growing enlightenment."

Dr. Verwoerd said the real danger from Communism was not that the African peoples of Africa would take over the Communist ideology, "but that they would come under the spell of other aspects of Communist propaganda.

"By this I mean acceptance of the ideas that the colonial powers or the White peoples of South Africa harmed them instead of creating civilized conditions on this continent.

"Communism has one aim in Africa—to make the Black man resent the presence of the White man.

"And the Western world, also wanting to make friends of Africa—possibly to be strong enough to avoid a coming clash—is now, no doubt unwittingly, playing the same game.

"They are trying to outbid the other in this attack on the White man's prestige in Africa.

"They are afraid of suggesting that colonialism has done more good than harm.

"The Western nations do not

understand what they are doing; in also apparently sympathizing with the detractors of South Africa," Dr. Verwoerd went on.

Want A Symbol

"When their opponents say that South Africa is suppressing the Africans, I don't think they do it primarily in order to harm South Africa.

"They want to put up a sort of, more readily understandable to primitive minds, symbol of White suppression and through this prevent the link-up of South Africa and the Western world.

"Raise African Living Standards"—Profumo

THE British Foreign Office Parliamentary Under-Secretary of State, Mr. John Profumo, told the current session of the newly established United Nations Economic Commission for Africa, meeting in Addis Ababa that its "prime objective and aim" was to raise the African people's standard of living, and the British Government intended to play a full and constructive part in the commission's work.

Mr. Profumo, who was formerly Under-Secretary for the Colonies, said that if the commission was to live up to its high expectations it must produce results. "All of us want to see a raising of the standard of living of African peoples. That's our prime objective—our common aim," Mr. Profumo said.

The Minister urged the conference to concentrate its deliberations and work on Africa's economic problems. "We need to be practical in our work," he said, and "we should not try to take on too much at once. We all know how formidable are problems in Africa" and "if we are to make any real progress we shall need to plan our work with a view to establishing priorities best calculated to produce practical results."

Colonial Policy

Mr Profumo said the central aim of Britain's colonial policy has been and still is to guide our territories to responsible self-government within the Common-

"When South Africa is attacked, many Western nations either stand aside or participate in the attack.

"This supports and enforces the propaganda by opponents of the Western world and increases the chances of this dangerous frame of mind.

"South Africa is the one reliable friend the Western world has," the Premier said.

"We are the one area on which the West can rely absolutely, the foremost fort in any possible East-West clash.

"Our friendship must remain even in spite of misunderstanding created by such attitudes and tactics, because our interests are the same.

"If, however, we are left in the lurch in the present cold war for the friendship of Africa, and the Whites lose out in this country, then even this bastion is lost to the Western world.

Dr. Banda A Prohibited Immigrant

(Continued from front page)

ter of Southern Rhodesia said that considerable Press publicity was given to Dr. Banda during his recent visit to Salisbury on his return from Ghana. Particular publicity was given to Dr. Banda's public statements to large gatherings of Africans in Salisbury in which he "spoke violent against Federation and expressed his determination to break it."

The statement added: "He also described himself as an extremist and urged his audience to be prepared to go to jail."

Later, Dr. Banda said he was not surprised at the prohibitions. "I took it for granted that I was a bad boy in Southern Rhodesia, so I expected it. In fact I have spoiled their Africans for them."

Dr. Banda added that in 1953, when he was in Britain, he was told that he had been declared a prohibited immigrant in Northern Rhodesia and in South Africa.—Sapa.

(Continued from previous page)

Screening

In time, I applied for my passport. Things moved very slowly at first. I met the Security Police for the usual screening. They asked me a number of questions about my political affiliations—and the replies I gave were those which everybody familiar with my writings already knows. The Police suspected that the Accra conference was a communist show. I indicated to them why I did not think it was.

After that they told me that they would not raise any objection to my going to Accra. Subsequently they came to my house to check on a contradiction in my application for a passport. I had originally asked for a passport which would take me also to India, Great Britain and the United States—largely on the advice of my lawyer. I had now mentioned these countries in my original letter to my Native Commissioner and I did not regard the omission as important. The Police thought it was and rather than subject myself to a new series of questionings I decided to cancel all reference to Great Britain, India and America.

After waiting for a long time, I finally received my passport, exactly 20 hours before my last plane to Kano before the announced opening of the conference.

Britain And Basutoland Agree On Reforms

THE constitutional reforms agreed upon recently in London between the Basuto people and the British Government have aroused considerable interest in South Africa, where most people see in them a major rebuff for apartheid. Below we publish the full text of the speech by Lord Home, Secretary of State for Commonwealth Relations, in which he outlined Britain's attitude to the progress of Basutoland in the House of Lords on December 18:—

On 18th November, 1958, I began discussions with the delegation from the Basutoland Council, led by Professor Cowen of Cape Town University, on the proposals for constitutional reform and on Chieftainship affairs contained in the able and comprehensive report on these subjects which was unanimously approved by the Basutoland Council in July 1958.

I am happy to say that agreement has been reached on all the essential features of a new constitution with the object of passing more power and greater responsibility in the hands of the Basuto Nation. Before giving Your Lordships an outline of the proposals which have been agreed, I would like to pay a tribute to the skill and diligence which the Basuto delegation have displayed throughout our long and complicated negotiations. It has been a great pleasure to me to conduct these complicated negotiations on behalf of the United Kingdom with representatives of the Basuto Nation who have shown both moderation and wisdom in matters which affect Basutoland directly and have at the same time shown themselves fully conscious of the significance of the matters which we have discussed.

An Historic Document

The Report on which our agreement is largely based is an historic document in the relations between Her Majesty's Government in the United Kingdom and the Basuto Nation. In accordance with the proposals in the Report I intend to recommend to Her Majesty the Queen that subject to certain legislative and reserve powers remaining with the High Commissioner the constitution should provide for a division of legislative powers between the High Commissioner and a Legislative Council which will be called the Basutoland National Council. The latter would be given power to legislate for all persons in Basutoland and would have the right in addition to discuss those matters which fall in the High Commissioner's legislative sphere. Its financial powers would include the right to vote the estimates on

Council matters and to discuss those relating to the High Commissioner's matters. The High Commissioner would be instructed to observe a specified ratio of expenditure in relation to the total Basutoland budget in any one year, and would not exceed this ratio by more than 4.9 per cent of the total budget without the prior agreement of the Basutoland Council. The Council would consist of eighty members of whom half would be elected by the District Councils.

There would be an Executive Council established broadly along the lines of the Report comprising four unofficial members and four official members of whom one would be the Resident Commissioner who would preside.

Local Government would be organised on the lines proposed in the Report.

A decision with regard to the franchise was only reached after both delegations had discussed with great care the special needs and circumstances of Basutoland. Both delegations recognise that the proposal to base the franchise upon membership of the Basuto Nation was put forward by the Basutoland Council in the sincerely held belief that it would operate effectively and without discrimination. In addition however there were many other important aspects relative to the problem; and both delegations are satisfied that the best solution is to establish a single poll for the Basuto and non-Basuto British subjects and British protected persons. They have also agreed on the qualifications proposed in the Report with regard to age, presence in an electoral area for a specified period and the payment of tax—it being accepted by the United Kingdom Government respecting the last of these that a revision of the present tax system will be undertaken with a view to removing any features apparently discriminatory on the score of race.

Residence of Non-Basuto

Her Majesty's Government also recognise that the agreement on the franchise involves some amendment in the existing law governing the residence of non-

Basuto in Basutoland and the giving of assurances regarding land, entry and residence. These latter subjects are dealt with in the particularly valuable and thorough historical section of the Report. I am glad to note that this section, which has of course been fully endorsed by the representatives of the Basuto Nation, restates the privileges which traders and missionaries have enjoyed and should continue to enjoy in Basutoland. On these matters a number of declarations have been made by previous High Commissioners which are quoted in the Report and I am happy to state that these still accurately represent the attitude of Her Majesty's Government.

To summarise the main points: it is our understanding that the land of Basutoland is legally vested in the Paramount Chief in trust for the Basuto Nation and that Basutoland is not open to colonisation by non-Basuto. It is not the intention of Her Majesty's Government to effect a change in this position. I also confirm that persons who are not members of the Basuto Nation and who are made eligible for the franchise or are admitted to the franchise will not, as a result, acquire any right or a claim to any right respecting land in Basutoland or any right to reside there.

Agreement has been reached with regard to the Chairmanship of the Legislative Council broadly in accordance with the Report. In principle the Chairman should be elected by the Council as soon as practicable and the constitution would make provision accordingly.

Paramount Chief

Both delegations were at all times anxious that the special position of the Paramount Chief should be recognised in relation to the new constitution. The powers which he will exercise correspond to those set out in the Report and it has been agreed that to assist him in the execution of his duties he should have the advice of the Resident Commissioner, one person nominated by the Paramount Chief and the Paramount Chief's nominee to the Executive Council.

Both delegations fully recognise the important part which the Chieftainship plays in the administration and in the general life of Basutoland, and here again the proposals of the Report were agreed with relatively minor changes.

It has not been my purpose, My Lords, to set out in this statement all the detailed conclusions which have been reached in the course of our lengthy but fruitful discussions. These will be laid before Parliament in the form of a White Paper. But I may say that I have agreed that work should start on the modification of the present Council building to meet the requirements of the new Council and that a beginning should be made of the training of the Basuto officials who will play an important part in its affairs. It is moreover the policy of Her Majesty's Government to increase the number of Basuto civil servants as soon as suitable candidates become available.

I hope and believe that this new Legislature for Basutoland will mark a real advance in the political development of the Basuto Nation and will redound to the credit of all those who have had such a significant share in making this advance possible.

Gbedemah Again Warns Against Apartheid

MR. K. A. Gbedemah, Ghana's Finance Minister and a leading member of the Government, formally told South Africa in a speech published in Accra that Ghana could not move with her until she changed her racial policies.

"We cannot be friendly with South Africa if they continue their policy of racial discrimination," he declared. "We cannot move with any Power that chooses as its policy to dominate the Black race."

"Until South Africa change their attitude towards our friends in the south, we in Ghana cannot move with them."

Mr. Gbedemah, a confidante of Dr. Kwame Nkrumah, the Prime Minister, who is now in India, was addressing a gathering at Ghana University.

He said that Ghana was the first of a long line of colonial territories which had achieved or were about to achieve independence. He added: "Our success will reflect on them, and our failure will have a disastrous effect on them."—Sapa-Reuters.

Nkrumah Tells India: Ghana Springboard Of African Liberation

AFRICAN STUDENTS studying at Delhi University threw a protocol to the winds and, dressed in their colourful national costumes, sang and danced in gay abandon to the beat of drums as the Prime Minister of Ghana arrived at Delhi's Palam airport on a State visit.

Thousands of people had collected at the airport to welcome Dr. Nkrumah, including Prime Minister Nehru and his Cabinet colleagues. Addressing them from a rostrum, the visiting Premier said that, in much that he had been able to achieve he had been influenced by "the ideas of that great man Mahatma Gandhi and (turning to Nehru) by your own superb human example."

In a brief speech of welcome, Mr. Nehru said that Ghana was "the shining star of freedom in Africa" and Dr. Nkrumah himself "the symbol of the larger freedom of Africa."

As he and Mr. Nehru drove in an open car to Rashtrapati Bhavan (President's residence) along a route gaily decorated with thousands of flags of Ghana and India on either side, the crowds clapped and cheered their welcome.

Mr. Nehru said: "We welcome you very heartily to our country. Ever since Ghana became the shining star of freedom in Africa, we in India have looked towards it not only with friendly sentiments, but as a symbol of more to come."

Symbol Of Freedom

"You yourself have become the symbol of the larger freedom of Africa. You have witnessed historic changes in your country which has suffered so much in the past. We welcome you and hope that during your stay you will be able to see something of our country and find out for yourself how our people welcome you."

Greetings From Ghana

Dr. Nkrumah said he was happy to be able to visit India. "I bring greetings from the people and the Government of Ghana to the people and the Government of India; I hope that my visit will help to increase further the warm feelings of friendship which exist between our two countries."

He added: "I look forward very much to many fruitful discussions with your leaders and I hope these discussions will result in greater understanding of our problems and policies. I have never visited India before, but India has in a real sense always influenced

me. I have been influenced in much that I have been able to carry out by the ideas of that great man, Mahatma Gandhi and your (Nehru's) own superb human example. I look forward to see for myself some of the tremendous developments that have taken place in India during the 33 years of your independence."

Gandhi Mausoleum

Later Dr. Nkrumah visited the mausoleum of Gandhi at Rajghat. Prime Minister Nehru gave a banquet in his honour.

Earlier at Bombay, Dr. Nkrumah said Ghana would be the springboard for the liberation of every part of the African continent.

The Prime Minister, who was speaking at a civic reception given to him, stated that intimate contacts had been established among political parties and trade union movements on the African continent and out of their political awakening had emerged an African personality.

Dr. Nkrumah came dressed in his national costume and spoke with feeling about the African people urge for freedom.

"Africa Should Be Freed In Our Time"

"In Ghana we have been able to establish parliamentary democracy and freedom of speech. We have been able to set up a people's government."

The recent conference held in Accra had brought eighteen African States together. All along the African continent had been divided and ruled. That could not be allowed to continue any longer. "We must now work hard to bring them all into one union," he said; African leaders no longer talked of freedom for any particular part of the continent.

Dr. Nkrumah stated that in the African people's fight for freedom they were inspired by "that greatest personality—Mahatma Gandhi."

Student Of Theology

As a young man Dr. Nkrumah used to think that the only way to achieve freedom was by the revolutionary method. Later, as a student of theology he had read in the

Bible that if one was slapped on one cheek he should show the other. That did not appeal to him; But the Gandhian way of offering non-violent resistance appealed to him very much.

"We have been following that policy and I hope it would not be long for the whole of Africa to come together, Africa should be freed in our time"

In visiting India he was setting foot for the first time on Asian soil. For him it was renewing an inspiration he had all along sought from India.

At Bombay Dr. Nkrumah received at an informal meeting nearly 50 African students studying in different universities of India. Twelve of them were from Ghana.

He paid a one-hour visit to the atomic energy establishment at Trombay and watched with interest the working of various departments.

India Prepares For Republic Day

INDIA'S capital is preparing for Republic Day on January 26.

Public buildings will be illuminated and there will be display of fireworks at several selected centres in old and New Delhi. The illuminations will continue for two or three days.

On the afternoon of January 27 and the evening of January 28 the national stadium will be a scene of a folk dance festival at which rural artists drawn from all over India will present nearly 20 dances.

A programme of folk music recital will be held at the Delhi Gate football stadium on January 24. A poetry symposium will be organised and All India Radio will broadcast a feature "Songs of the Nation-builders" on the night of January 25.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654

Just Arrived.

Famous Religious Gujarati Books

Maha Bharat	2	5	0
Thulese Krit Ramayana 2 Vol	3	10	0
Valimik Ramayana 2 Vol.	4	10	0
Gita in Gujarati Explained		5	6
Gita Paoh Ratana Bashan		10	6
Manikanata		19	6
New Cooking Book Paak Vigan			
Over 500 Pages, fully Illustrated	1	12	6
Ambina Jigar, 2 Volume	1	8	6
Dampate na Vivaka Sexual Book	1	5	0
Dampate na Sooka, Sexual Book	1	5	0
Dampate na Bushan, Sexual Book	1	5	0
Koak Sastra	1	12	6
Chandi Paat		5	6
Vivush Vani	1	5	6
Bagath Jalarun, na Khatta	2	15	0
Jalarun na Amar Path Khatta	1	7	6
Gujarati Teacher, Gujarati Letter Writer		10/6	each
Daily Prayer Book, Sal Suwar, Adika, Maasha Khatta, Parsathan Mass na Khatta, Shri Sataya Narian Khatta, Jalaram Bapu Khatta Arthie Sangru, and many other Song Books at 2/6 each.			

ALL ABOVE ARE NOW ON FOR SALE.

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET,

DURBAN.

India Letter

(From Our Own Correspondent)

Great Forces Of Freedom At Work In Africa

MR. NEHRU told the Prime Minister of Ghana, Mr. Kwame Nkrumah, in New Delhi that his visit to India was doubly welcome "both for the sake of Ghana and for the sake of Africa."

Mr. Nehru who was speaking at a banquet given in honour of the Prime Minister of Ghana, said that the great forces that were evident in Africa could not be suppressed. They would find an outlet.

"We can only hope that they will find that outlet in peace and friendship, for, otherwise, it will be most unfortunate for all concerned," he added.

The Prime Minister of Ghana in reply said that the forces at work in Africa had put Ghana into a place where it had become more or less the spring-board "for the final liberation of the African continent. The time has come, he added, "when the freedom of one little territory on the continent of Africa is not freedom unless that freedom is linked with the freedom of all territories in Africa which are under the colonial regime."

Dr. Nkrumah said: "As most of you know, the continent of Africa is under six or seven different colonial Powers. We are organising these various territories and we hope that it will not be long before this great new era will usher into Africa complete independence and sovereignty."

India's Inspiration

He said he had come to India to see if he could advance the inspiration "which I personally have found trying to read some of your (Mr. Nehru's) books and also about Mahatma Gandhi." He was also here he added: "to be able to learn what India had done during the past ten years or so and the great developments that had taken place in India under Mr. Nehru's leadership."

Mr. Nehru said that to many people in these parts of the world the freedom of Ghana was something more than the independence of a new country "because this has happened in Africa." He said Africa was full of problems, full of long history of cruel suppression when the relatively small country of Ghana became independ-

ent.

It was to many a historical event with great significance. "We noticed even from this distance the reactions of that on other parts of Africa and we have been watching since then these reactions growing and how Ghana became some kind of a symbol to many other countries in Asia and Africa," he said.

Earlier in the week speaking at a civic reception accorded to him by the Bombay Municipality the Prime Minister of Ghana said that intimate contacts had been established among the political parties and trade union movements on the African Continent and out of the political awakening thereby created had emerged an "African personality."

Police Build Maternity Centre

Pandit Pant, the Union Home Minister, declared in Madras that the time had come when "occasionally the police should drop their batons and use their hands for constructive work."

The Home Minister was congratulating the Madras city police force for constructing a maternity centre at a village 16 miles from Madras which he declared open recently.

Arab Unity Made Reds Retreat

President Gamal Abdel Nasser, of the United Arab Republic told a cheering Port Said crowd that Arab Nationalism had forced the communists as well as reactionaries to retreat.

Mr. Nasser said there were communists who had opposed the Union of Egypt and Syria but the communists were "unable to raise their heads in the face of Arab nationalism."

Three Killed In Gas Cylinder Explosion

Christmas gaiety was marred on Thursday morning when a hydrogen gas cylinder exploded near the Sacred Heart Church, Santa Cruz, Bombay, killing three persons and injuring six.

Shouts of Christmas joy were turned to mournful wailings of the people after the ghastly

tragedy occurred.

The explosion occurred just after the morning mass was completed.

A 10-year-old boy approached a balloon vendor who was inflating the balloons with hydro-

gen from the cylinder. There was a sudden explosion and pieces of metal struck the merry crowd.

The boy, the balloon vendor and his assistant died on the spot.

Delhi University Confers Degree On Nkrumah

NEW DELHI

THE University of Delhi has held a special convocation to confer the honorary Degree of Doctor of Letters (D. Litt.) on Dr. Kwame Nkrumah, Prime Minister of Ghana.

The Degree was conferred by Dr. S. Radhakrishnan, Chancellor of the University.

In his address Dr. Nkrumah said: "I regard this honour as symbolic of the strong ties of friendship and goodwill which exist between Ghana and India. I should like to take this opportunity to say how grateful we are in Ghana for the assistance which Indian Universities have given and continue to give in training so many young men from Ghana and some other parts of Africa."

The visiting Prime Minister added: "Since Ghana became independent, we have grown increasingly conscious that the responsibility for determining our own evaluation as a community rests fully on our own shoulders. We are particularly aware of the need to develop our physical, intellectual and spiritual resources in such a way that the contribution made by our generation and by our country is for the general progress of mankind. We believe that this contribution must not only be distinctive in character but also international in its approach."

Pointing to the Indian students Dr. Nkrumah said: "You

have in India behind you thousands of years of intellectual and spiritual evolution and a long history of university education. We in Ghana are only just beginning.

"I look forward very much to the day when exchange of students between India and Ghana can be arranged and when students from other Asian and African countries will be able to study side by side with their colleagues in the Universities in Africa."

"In development of education in Ghana, we have not overlooked the important field of science and technology. We appreciate that in our efforts to consolidate our independence and free our people from poverty and disease, our greatest ally will be the development of science, industry and technology. In other words, political independence becomes a farce if it is not backed by industrial and technological developments, for it is only by these developments that we can be in a position to build a socialistic pattern of society."

Cable & Tel. Add, HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Nehru Opens Conference Of Jurists

NEU DELHI, Monday

MR. NEHRU, the Indian Prime Minister, opened a five-day congress here of the International Commission of Jurists, attended by judges and lawyers from 53 countries.

No communist countries are represented in the Commission, which was founded to maintain and extend the rule of law everywhere.

Mr. Nehru told the opening session that law and cold war were incompatible.

Just as war meant absence of law, so cold war also had the effect of blunting the objectivity of people.

Even judges could not always resist the atmosphere around them.

The Prime Minister also said that all foreign rule, all imposed rule, was outside the pale of law and, since the law requires equal treatment, any racial discrimination was outside the pale of law.

Mr. M. C. Setalvad, the Attorney General of India, said the law needed to keep a constant watch to guard the rights of the individual against the State.

Wherever there was military or absolute rule there was a negation of the rule of law, he said. "A narrowing of the area of free and democratic government must result in a containment and even a total cessation of the rule of law," he added.

Delegates attending the congress are present as individuals and not as representatives of their countries. Among them are lawyers from Britain, the United States, France, Japan, Australia, Canada, New Zealand, Pakistan, Ceylon, Burma, Ghana, Italy, the Netherlands, West Germany and Southern Rhodesia.

Addressing the opening session of the Congress, Mr. Justice J. T. Thorson, Canadian President of the International Commission of Jurists, said freedom was man's greatest treasure and lawyers must steadfastly and courageously guard it.—Sapa-
Reuter.

Ghana Technicians To Train In India

AFTER a visit to the Bhakra dam, Ghana's Works Minister, Mr. Bansah said he had been highly impressed by the work of Indian engineers and that Ghana would send her technicians to train in the river valley projects in India.

The Prime Minister of Ghana, who also visited the dam site, quoted with approval Mr. Nehru's comment: "I am not interested in excuses; I am interested only in getting things done."

"I feel it is this spirit that I have noticed permeating throughout the country. It will lead India to the front rank of industrialised and highly developed countries of the world," Dr. Nkrumah said.

The Prime Minister was told that the two power houses at Bhakra would have ten units of 90,000 k.w. each and will be the biggest power houses in Asia.

He remarked that conditions in India and Ghana were similar—there was plenty of water

flowing down the rivers awaiting to be harnessed.

Dr. Nkrumah said: "One thing that has impressed me in India is that the Government as well as the people are very serious and sincere about the work they have undertaken."

U.S. Negro Leader Invited

The Gandhi Smarak Nidhi (Memorial Trust) has invited the American Negro leader Mr. Martin Luther King, who successfully led a bus boycott against segregation in Alabama, to visit India for a month.

Other decisions taken by the board of trustees of the Nidhi which met recently, include one to give Dr. C. V. Raman Rs. 100,000 for an annual lecture series on "Science and Human Values" by outstanding world scientists at the Institute of Science in Bangalore.

World Newsreel . . .

Rev. Scot On Central African Situation

THE Rev. Michael Scott, Anglican opponent of racial segregation awaiting arrest in London for anti H-Bomb demonstrations, appealed to members of Parliament to prevent in Central Africa a repetition of "the whole South African tragedy."

"The Central African constitution is due to be reviewed," he told them in a statement issued from his central London office.

"It is essential there should not be a repetition of the whole South African tragedy in Central Africa."

"It may be that the establishment of Select (all-party parliamentary) committees on African and foreign and United Nations affairs would enable greater justice to be done to them."

"There are many questions on which so much depends for the future of Africa and of Britain's efforts to help Africans construct a more serviceable civilisation"

Pakistan Not Protesting Against Attlee Remarks

A Pakistani foreign office spokesman said in Karachi that Earl Attlee's remarks on Mr. Mohammed Ali Jinnah, founder and first Governor-General of Pakistan, were "a piece of bad manners, and, as such, do not merit comment."

The spokesman, however, denied reports that the Pakistan Government was lodging a formal protest with the British Government. He said the remarks were being treated as those of a private individual.

Lord Attlee, former British Labour Party leader, said in a television interview shown in London that Mr. Jinnah was not "very genuine". The interview caused a storm in the Pakistan Press.

The London correspondent of the English language newspaper "Dawn" said the British Broadcasting Corporation had ignored a Pakistani protest against the programme being shown.

The London correspondent of the English language news-

paper morning news quoted Mr. Mohammad Ibrahimullah, Pakistani High Commissioner in London, as saying he believed Lord Attlee's remarks were "extremely unwise, and likely to have far-reaching consequences."

President's Message To Sudan

President Rajendra Prasad has sent the following message of greetings to the President of the Supreme Council of the Armed Forces of the Republic of Sudan on the occasion of the national day Sudan:

"On the happy occasion of the anniversary of the Republic of Sudan, I on behalf of the Government and people of India, and on my own behalf, have much pleasure in conveying to Your Excellency our warmest felicitations together with our best wishes for the happiness and well-being of the people of Sudan."

You can command £2000 a year, with specialised training!

The School of Accountancy, backed by 49 years successful educational service, will plan your career in Accountancy, Costing, Secretaryship, Building Societies, Municipal Service and Banking. Write today for free book "The Direct Way to Success", Accountancy House, 134, Fox Street, P. O. Box 4592, Johannesburg, or at 8th Floor, Mansion House, 12, Field Street, P.O. Box 1865, Durban, Phone 24068.

Kashmir Princess

The complete story, in a beautifully bound volume with illustrations of the "Kashmir Princess" is now available at our office. Price 25/-. We have only a limited number, so send for your copy without delay to:

"Indian Opinion,"
P. Bag, Durban,
Natal.

Phone 835-6786 P. O. Box 1549

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

83 West Street, JOHANNESBURG.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
 Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA
RUSTOMJEE JALBOY RUSTOMJEE
 140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
 CONSULT US FOR
 EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
 Residence: 111 Eleventh Avenue,
 DURBAN.

Phones:
 Office: 25845
 Residence: 36413.

When you are in Durban don't forget to visit the New and
 Most Up-to-Date

MOUNT EVEREST
 VEGETARIAN LOUNGE

Come and Enjoy Appetising and Delicious
MEALS – CURRY & RICE – SNACKS, etc.
 Cleanliness and Civility Assured!

Sweemats available at Reasonable Prices
 All Sweetmeats are made from pure
 Wholesome Ingredients

We also have 7 Modern Rooms, Single or Double for Boarders
 at Reasonable Tariffs

Visit Us and see for Yourself

MOUNT EVEREST
 Vegetarian Lounge

126-128 PRINCE EDWARD STREET - DURBAN - PHONE 67571.

London Letter

(From Our Own Correspondent)

Danger To Independence Of The Courts In Ghana

AS 1958 came to a close the Government of Ghana again took actions which will cause anxiety to many of the country's well-wishers. Just before Christmas Mr. Justice H. O. Smith (an Englishman) gave judgment that, by removing four deportees from the jurisdiction of the court while their claim of Ghanaian citizenship was still unheard, the former Minister of the Interior, Mr. Krobo Edusei, and the Commissioner of the Police, Mr. E. R. T. Madjitey, had committed contempt of court. He stayed execution for a few days, however, to allow the two men to make an apology to the court. The following day the Government rushed through a Deportation Indemnity Act which ordered the two men not to apologise, and nullified and consequential order to be given by the judge.

This unusual procedure has caused concern in many quarters. The question now in many people's mind is: how far can a Government legitimately interfere with the judiciary, if the latter is to perform its work in an independent atmosphere? Has Ghana already encroached too far on the freedom of its courts? On December 29 Dr. K. A. Busia, the leader of the Ghana Opposition, commenting on the new Act declared: "Mass imprisonment without trial, interference in the functions of the courts, and a fragile constitution alterable by a simple majority all go to create a grave situation which threatens parliamentary democracy." Contrariwise, Dr. Nkrumah and Mr. Kofi Baako, Minister of Information and Broadcasting have publicly defended the Government's action.

Difficulties

In New Delhi, on a visit to India, on December 29 the Prime Minister said his country faced three main difficulties on achieving independence: internal violence in Ashanti and Togoland, the exploitation of tribal and regional loyalties to political ends, and "dissident groups which plotted violence against members of the Government". He went on to say that "foreign elements" which intervened in

local politics had been deported. Their countries of origin included Nigeria, Germany and Ceylon. Replying to a question he said that those held in detention would be given a public trial if they wanted it.

Mr. Baako told a news conference on December 31 that the Government did not intend to interfere with the administration of the courts, but "where the Government is satisfied that parliamentary action is necessary to preserve the administration of the country and to safeguard public servants acting in good faith, it will not hesitate to take appropriate steps." He said that there was nothing unusual in what the Government had done in passing the new Act. "It has merely said, as has the British Parliament on a great number of occasions, that a Minister or public servant acting in good faith and in accordance with the orders of the Government should not be punished." If, he held, Mr. Edusei and Mr. Madjitey had been punished by the court, it would have meant the resignation of the whole Cabinet and "we cannot sit down and allow one single judge to cause the resignation of the whole Cabinet." The action of the two men "might be legally wrong, but we think it is politically correct." Asked whether the action of Parliament might cause judges to fear that their judgments might be changed by politicians, Mr. Baako said: "If they think they are doing the correct thing they need not fear."

Unsatisfactory

Both these replies must be considered as unsatisfactory. No one can afford not to appreciate the very real difficulties Dr. Nkrumah's government faces. The ones he details are not the only ones with which the new state is concerned. But there is a basic contradiction between his assurance that arrested people will be able to have a public trial if they want it, and the record of his Government in deporting people who claim to be Ghanaian citizens without giving them a chance to substantiate their claim. And Mr. Baako's assertion that judges

have nothing to fear if they are doing the correct thing does not square with the avowed intent to stand by what the Government considers "politically correct" even when it is "legally wrong". A judge is only doing "the correct thing" when he condemns that which is "legally wrong", but Mr. Baako admits that the Government will only support this if it suits it politically. No doubt Dr. Busia's assertions about totalitarianism in Ghana are greatly exaggerated, but one cannot help feeling that all is not as well as it might be.

Mattres Of Colour

In a very wise first leader under the above title on January 1st the "Manchester Guardian" reviewed that state of colour relationships in Britain, America and Africa. On Africa it said, after a comment on Algeria: "At the other end of Africa we have the ever saddening sight of the Union lurching farther along the road of apartheid which, if followed to the end, must lead to ruin, and if followed half-way must bring about a helot society. The Government has lately spent more money than formerly on education and social services in the reserves. But it has come

nowhere near trying to carry out the tasks set out in even the Tomlinson report...Nor is there any sign that the Government is prepared to do without African labour in industry even while it sets about denying Africans the higher benefits of education. Though racial tensions have risen in the Union over the past year they have risen still more sharply in Central Africa. And in Kenya some African voices are beginning to say that perhaps Mau Mau was not so far wrong after all. The Aocra conference, just ended, gave voice to some threats of violence. There is still a great deal of work to be done if Africa is to move forward peacefully."

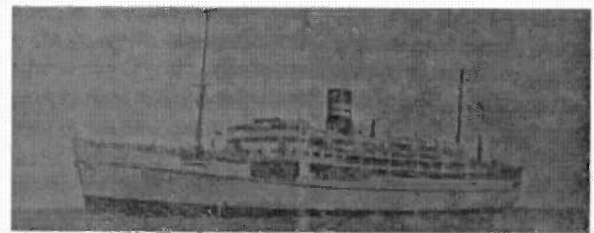
BOOKS FOR SALE JUST ARRIVED

Mahatma Gandhi		
(Last Phase)	1	12/6
Political Philosophy of		
Gandhiji	12	0
My Experience with Truth	15	6
Women and Social Injustice	7	6
Barvodaya	5	3

Obtainable From:

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban,
Natal.

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S. Kampala due 30th January 1959.
Sails for Bombay on 5th February 1959.

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

First Class	single	without food	£92-0-0
Second	"	"	£60-15-0
Third	"	"	£31-10-0

For further particulars apply to—

Shaik Hamed & Sons
(Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	25 s.
One Thousand Nights On A Bed Of Stones	4 s.
The Unmarried Widow	4 s.
The Spell Of Aphrodite	4 s.
Some Inner Fury	4 s.
Stories From Bengal	4 s.
Chitralkha	4 s.
The Ten Princess	4 s.
War And Peace	4 s.
The Living Thoughts Of Voltaire	4 s.
The Living Thoughts Of Karl Marks	4 s.
The Living Thoughts Of Confucius	4 s.
Somdeva's Katha Sarit sagara	4 s.
Tales From Kalidasa	4 s.
The Whirlwind	4 s.
The Voice Of God And Other Stories	4 s.
Kadambari	4 s.
Keeping Fit	4 s.
The Miracle Of Milk	4 s.
Siddhartha, Man Of Peace	4 s.
Goutama, The Buddha	4 s.
Nectar In Sieve	4 s.
Somadeva's Vetala Panchavinsati	4 s.

(Postage 6d. Extra)

Obtainable From:

**INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban.**

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	8
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	8
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	8
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1921-48)	10	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. K. R. V. Rao	8	0
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. O. Kamarappa	2	8

Obtainable From:

**Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.**

THE QUEENSLAND INSURANCE

COMPANY LIMITED.

(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)

TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE

Fire - Marine - Accident

Consult:

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE,

106 MANSFIELD ROAD,

DURBAN.

P. O. Box 476.

TELEPHONES 47453 & 47888.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press (Phoenix), Private Bag, Durban, Natal.

માણસ આખી દુનીયાને છેતરી શકે છે પણ પોતાના અંતર-આત્માને છેતરી શકતો નથી. જરૂર જો પોતાના આત્માને છુટો બનાવી શોડી પડેો માટે યુવાન થી ફરી શકે. ખરે. પણ તે શોડીને પળ માટે.
—મણીલાલ.

પુસ્તક ૫૭ મુ—અંક ૧

તા. ૯. જાન્યુઆરી, ૧૯૫૯.

છુટક નકલ પે. ૪

આફ્રિકામાં આઝાદી માટે મજબુત મોરચો

ધ્યાનના વડા પ્રધાનનું સ્વાગત કરતાં પંડીત નહેરૂએ કહ્યું “તમારે એવડું સ્વાગત હોઈ શકે છે. એક ધાના ના વડા પ્રધાન તરીકે અને બીજી આફ્રિકાના સુતા ખંડને ભગત કરનાર નેતા તરીકે.”

પંડીતજી ડો. ન્કુમાના માનમાં ગોઠવાયલા ન્યુ ડિલ્હીના ભોજન સમારંભમાં બોલી રહ્યા હતાં. તેઓએ કહ્યું, “આફ્રિકામાં જે મજબુત મોરચો આઝાદી ચેળવવા ઉભો થઈ રહ્યો છે તે કોઈ હવે રોકી નહી શકે. પણ સારા ભાગે તમારે શોધવો પડશે. અમારી ફક્ત એજ ઇચ્છા છે કે તમે શાંતી અને અહીંસાના માર્ગે આગળ વધો. ગૈરી ભયાં માર્ગે આગળ નહી વધો તો ભવિષ્ય ઘણું ગંભીર અને નુકશાનકારક હશે.”

એક એવા યુગમાં પ્રવેશ્યું કે જેમાં અપુણ્ય આઝાદી હશે.”

વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું કે; “હું હોઈ આંચો છું કારણ કે મારે આ ભાગમાં વધુ શિક્ષણ મેળવવું હતું. નહેરૂ તથા ગાંધીજીના કેટલાક પુસ્તકો મે વાંચ્યા છે. મેં એમ પણ સાંભળ્યું હતું કે હોઈ આઝાદીના છેલ્લા ૧૦ વર્ષમાં ઘણી સારી પ્રગતી પડીત નહેરૂની દોરવણી નીચે કરી છે.”

પંડીત નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે; “અમારા મનમાં ધાનાની આઝાદી એ એકાદ સંસ્થાનની આઝાદી કરતાં કાંઈક વિશેષ છે. કારણ તે “આફ્રિકા ખંડને એક બનાવ છે.” વધુમાં તેઓએ

કહ્યું કે આફ્રિકા એક કાયદાઓ બરેલો દેશ છે. તેમજ રંગ-દેશ તથા છપાંથી બરેલો એક લાંબો તેનો ઇતિહાસ છે. આથી બ્યારે નાનો ધાના દેશ સ્વતંત્ર થયો ત્યારે તે એક ઇતિહાસીક પ્રસંગ થઈ પડ્યો છે. અમે આટલે દુરથી પણ જોઈ રહ્યા છીએ કે ધાનાની આઝાદીને પડધો તે ખંડના બીજા ભાગો પર કેવો પડ્યો છે. અને તેને કારણે ધાના બધાનું ધ્યાન ખેંચનાર એક મહત્વનું સ્થાન બની રહ્યું છે. ધાના આફ્રિકા અને એશીયાના બીજા પરતંત્ર સંસ્થાનોને માર્ગ દર્શક બન્યું છે એ એક એવું ગૌરવ છે.”

દિલ્હીમાં ઇન્ટરનેશનલ કમીશન ઓફ ન્યુરીસ્ટસની કોનફરન્સ

ઇન્ટરનેશનલ કમીશન ઓફ ન્યુરીસ્ટસની પાંચ દીવસની કોન્ફરન્સ ઇન્ડિયાન શ્રી નહેરૂને હસ્તે થયું હતું. આ કોન્ફરન્સમાં ૫૩ દેશના પ્રતિનિધીઓ હાજર હતાં કોમ્યુનિસ્ટ દેશોને આમંત્રણ આપવામાં નહોતું આવ્યું.

ઇન્ડિયાન કરતાં વડા પ્રધાન નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે સિસ્ત અને કંડુ સુદ્ધ બનને વસ્તુ એક સાથે ન રહી શકે. જેમ સુદ્ધ નો અર્થ કાયદા કાનુનનો ભંગ થાય છે તેમજ કંડુ સુદ્ધ લોકોના મગજ મંદ કરી નાંખે છે. બધી ભતની પરદેશી હુકમત, અથવા બળ જ રી થી લાદેલી

હુકમત કાયદા કાનુનની વિરુદ્ધ છે. અને કાયદો એટલે કે વગર લેહભાવે બધાને લાચું પડાતા નીચમો ગણાય, એટલા માટે કોમી અથવા રંગના લેહભાવે કાયદાથી વિરુદ્ધ ગણાય.

હોઈના એટરની જનરલ મી. એમ. સેતલવાડે જણાવ્યું હતું કે, કાયદાથી રાજ્ય સામે વ્યક્તી ના હકોનું રક્ષણ થયું જોઈએ. જ્યાં મીલીટરી હુકમત હોય ત્યાં કાયદો નિરર્થક બને છે.

કોન્ફરન્સમાં આવેલા પ્રતિનિધીઓ પોતાના દેશના પ્રતિનિધીઓ તરીકે નહીં. પણ વિશ્વના પ્રતિનિધી તરીકે છે. પ્રતિનિધીઓમાં, શ્રીટન યુનાઇટેડ

સ્ટેટ્સ, ફ્રાન્સ, જાપાન, ઓસ્ટ્રેલીયા, કેનેડા, ન્યુઝીલેન્ડ, પાકીસ્તાન, સીલોન બમાં ધાના, ઇટલી, વેસ્ટ જર્મની, ધી નેધરલેન્ડ અને સધન' રોડેશીયાના પ્રતિનિધીઓ હતાં. કેબ્રિસ સામે બોલતા ઇન્ટરનેશનલ કમીશન ઓફ ન્યુરીસ્ટસના કેનેડીયન પ્રમુખ, મી. જસ્ટીસ જે. ડી. થોરસને, જણાવ્યું કે સ્વતંત્રતા એ માનવનું, ક્રીમતીમાં ક્રીમતી અવેરાત છે, અને વકીલોએ હમેશા બહાદુરીથી એવું રક્ષણ કરવું જોઈએ.

પ્રજાસત્તાકની ઉજવણીની તૈયારી

ભારતમાં રજમી જાન્યુઆરીની ઉજવણીની તકામાર તૈયારીઓ સરકાર અને પ્રજા તરફથી થઈ રહી છે.

જાહેર મકાનોને શણગારવામાં આવી રહ્યા છે અને ન્યુ દિલ્હી તથા જુની દિલ્હીમાં એક બે ઠેકાણે ઢાંચે ખાતુ ફાડવા માટે પણ ગોઠવણો થઈ રહી છે. આ રોશણી અને ઉજવણી ત્રણ દિવસ ચાલુ રહેશે.

જાન્યુઆરી ૨૭મીની અને ૨૮મીની સાંજના રાષ્ટ્રીય સ્ટેડીયમમાં નાગરીકોનું લોકનૃત્ય થશે. આમાં ૨૦ જેટલા કળાકારો સમસ્ત દેશના જુદા જુદા ભાગના લાગ લેશે.

૨૪મી જાન્યુઆરીના કુટબોલના મેદાનમાં લોક સંગીતનો મેળાવડા થશે. ૨૫મી જાન્યુઆરીના કવી સંમેલન ભરાશે અને એલ ઇન્ડયા રેડીયો “રાષ્ટ્રના ઘડબૈયાઓનું ગીત” ૨૫મીની રાતના પીરસશે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૯ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૯.

મીશ્ર સંમેલન પર કડક અંકુશ

સામાજિક સમાજિક મેળાવટાઓમાં એક અથવા વધુ આફ્રિકાનો હિસ્સો હોય છે તે આફ્રિકાનો અપમાન કરવા કરતા નાજીઝમનું એક કુર પગલું છે. નાગરીક પોતાના ધરનો માલીક હોય છે અને આ અંકુશ કડક નહિ સહા ઉપર જ નથી પણ ધરમાં કે નહિ મકાનોમાં નાના મોટા મેળાવટા કે સંમેલનો ઉપર પણ છે. પછી તે નહિ હોય કે ખાનગી બંધ બંધાયેલા સ્થાને કે ઉધાડે.

દેશરીલેશનની કાર્યવાહી સભા એ ચર્ચા કરવા મળે અને તેમાં રંગીન વ્યક્તિ હોય તો તે પણ ગુન્હો ગણાયે. જોહાનીસબર્ગના ખીશપ જે પોતાના ધાર્મિક અનુયાયીઓની સભામાં પ્રમુખપદ લે તો તે પણ એક ગુન્હો ગણાયે. લીબરલ પક્ષનો કોઈ સભ્ય અથવા ખીલ કોઈ જુદાનો સભ્ય પોતાના ધરમાં સંસ્થાના સભ્યોને બોલાવે અને તેઓ દરતાવેલોની તપાસછી કરે અથવા ચુટણી પછીના કોઈ કાર્યની ચર્ચા કરે તો તે ગુન્હો ગણાયે.

આ કાયદાનું પ્રમાણ પાત્ર પગલું અથવા એક અનિવાર્ય પગલું એ હશે કે; જો કોઈ ગોરો, કલડ, કે હાલિ પોતાના આફ્રિકન મીત્રને પોતાને ઘેર જમવા બોલાવશે તો તે પણ ગુન્હો ગણાયે.

આ કાયદો ધીકકાર અને દેશથી બેરહો બરહો જણાય છે કે કોઈપણ સ્વમાનશીલ આફ્રિકન પુછી શકે કે, આપણા જીવનને આનું અપમાનીત અને ગુણાઈ જતું શા માટે થવાં હેતું ?

ઈલાયદાપણ એ એક દુષ્ટ નીતી છે કે જેના વડે આફ્રિકાની લઘુમતી જે સત્તાધીશ છે તે બહુમતીને કચડી અને નિર્બળ ગનાવી પોતાનો હેતુ સાધે છે. ઈલાયદાપણ બળવત્તર થતું નામ છે એવું કારણ તેના સર્જકો બહુ શક્તી-શાળી છે એ નથી પણ આપણે કે જે એના ભોગ બનીએ છીએ તેઓ સીધીલ અને દરપોક છીએ તે છે. તેનો સામનો કરવાની આપણી નબળાઈ એજ એને મજબુત ગણ આપે છે.

બધ સમજી શકાય છે પણ એ ક્ષમ્ય નથી. આ નાહી મત ઠાંતા ભાઈઓ કે જેઓ બહુમતીના જીવન કચડી રહ્યા છે તેમને સરકારનું પીઠ બળ મળી રહે છે. તેમનામાં નિહયતા, અને મહકમ પછે કાર્યને પાર કરવાને ઉત્સુકતાભયું ગાંડપણ છે. તેઓ દાંબીક રીતે પોતાની સંસ્કારીતાને વળગી રહી સાઉથ આફ્રિકાનો નાશ કરવા તઈયાર થશે પણ જે સ્વતંત્રતા નાગરીકોને જન્મ સિદ્ધ હક છે તે કોઈપણ આંધવી પસંદ નહીં કરે. આજ રીતે ઈલાયદાવાડાબંધીનો કાયદો તેઓ વગર અઠભણે પાર ઉતારી શક્યા છે, અને એજ કારણ સર તેઓ તુચ્છ કાયદાઓ અને ધિકકાર ભયાં “પાસો” જે આફ્રિકન ઓઓને અનૈતીક રીતે લાગુ પડાય છે તે કરી શક્યા છે કે જે નીતી એક ભતીને બીજી ભતી તરફ અણગમે પેદા કરાવે છે.

આ બધો જીલમ બહુમતી પર ગુભરવામાં આવે છે તેનો પાક અંતે બહુમતીનો જ છે. કારણ અભીમાની ગર્વોઈ અને ધાતકી લઘુમતીને તે આ બધુ ગુંગે મોટ સહન કરી કરવા દે છે.

ઈલાયદાપણ બહુ બળવાન છે કારણ કે, આફ્રિકન, હાંદી, અને કલડ પ્રબસાચનવાદીઓ એ વાત ઉપર સહમત છે કે “બલે આપણો નાશ થતો.” આ બધાનો અંત લાવવા માટે એજ એક માર્ગ છે કે આપણે સર્વસ્વનો ભોગ આપી આઝાદીને માટે અને આ જીલમી કાયદો કે જે આપણા સ્વમાનનું પતન કરનારો છે તેની સામે લડવા તઈયાર થવું જોઈએ.

ડો. નુમાને દીલ્હી યુનીવર્સિટી તરફથી

ડો. એક લેટર્સની પદવી

ધાનાના વડા પ્રધાન ડો. આફ્રિકન વિદ્યાર્થીઓ માટે તેમને કવામા નુમાને ડો. ઘણી જ સારી સગવડો કરી છે. હાલ હાંદમાં બર્ણી રહેલા આવા વિદ્યાર્થીઓને હું મળ્યો છું, મને ખાતરી છે કે તેઓ આ સગવડ નો પુરેપુરો લાભ ઉઠાવશે. હાંદી વિદ્યાર્થીઓ વિશે જોઈતાં ડો. નુમાને જણાવ્યું કે, તમને હાંદો વરસોના આધ્યાત્મિક અને સંસ્કૃતીક શિક્ષણનો વારસો મળ્યો છે. ધાનામાં તો અમે હજુ શરૂઆત કરી રહ્યા છીએ. છેલ્લા થોડા વરસોમાં શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં ઘણી ઉત્તતી થઈ છે. હું એ દિવસની ઈન્ટેન્સીટીમાં છું કે સંધારે હાંદ અને ધાના પોતાના વિદ્યાર્થીઓની અઠલા બહલી કરી શકશે.

ગ્રૂપ એરીયાઓને ટેસ્ટ કેસ

સમનથી ૫૦ માણસ કુર રેન્નરનું સાંત નાનું મારકું કલામ સરકાર ના ગ્રૂપ એરીયાઓના કાયદામાં આડખીલી નીવડશે. તથા અઠવાડીયા ની અંદર રેન્નરમાં ટેસ્ટ કેસ ચાલુ થશે જેમાં ગ્રૂપ એરીયાઓ બોર્ડ એ સુચના ઉપર વિચાર કરશે કે રેન્નર નો વેપારી લગો ગ્રૂપ એરીયાઓના કાયદાથી એકએમ્પટ થવો જોઈએ કે કેમ. આ આંખણી રેન્નરની રાઉન કાઉન્સીલ તરફથી કરવામાં આવી છે.

રેન્નરના હાંદી ભાડુતો તરફથી એમ જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, રેન્નરના વેપારી લતામાં હાંદી વેપારી આ વધારે છે, અને તેઓ છેલ્લા ૭૦ વરસથી અહીં પોતાનો વેપાર ચલાવી રહ્યા છે. વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું કે જન કાળમાં રેન્નરમાં હમેશાં ન્યાયથી કામ લેવાયું છે અને તે ભાવનાને અનુસરી રેન્નરની જુદી જુદી સીટી કાઉન્સીલોએ રેન્નરના બધા નામરીટો નો સાથ મેળવ્યો છે અને તે દારા મામની બધી ઉત્તતી થઈ છે. રેન્નર

ના બધાજ નામરીટો બળબમરીથી મેળવે પણ કોઈ પણ લતામાંથી કાઢવાની નીતીની વિરુદ્ધ છે. વેપારી લતામાંની ૧૨૦ ગ્રોપટીઓમાંથી ૧૨ હાંદીઓની છે અને બીજી ૧૪ હાંદી ભાંલીકોની છે પણ ગોરાઓએ બાકે રાખી છે. હાલ રેન્નરમાં ગોરાઓ ની સંખ્યા લગભગ ૧૨ ટકા છે. જે ગ્રૂપ એરીયાઓ નબરેનાજી લાઇ પાડવામાં આવશે તો લગભગ ૧૦૦ હાંદી વેપારીઓને અને જે અંગ્રેજી સુલોને તે લાઇ થશે આની સરખામણીમાં આજ લતામાં ફક્ત ૨૦ ગોરી ગ્રોપટીઓ છે અને તે સિવાય એક જે ચર્ચો છે, બેન્ક છે અને ૨૧ મ્યુનીસીપલ ગ્રોપટીઓ છે.

ડો. બાન્ડા જેઓ રોડેથીવાનો નેતા છે તેમની ઉપર સાઉથ રોડેથીવામાં આવવા ઉપર અંકુશ મુકાયો છે. તેમજ નોર્થ રોડેથીવામાં જવા માટે પરવાનો લેવો પડશે. ડો. બાન્ડા ધાના પરિષદમાં ગયા હતાં અને તેઓએ કાં નેરદાર બાવણું મૂક્યું હતું.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયનની જરૂરિયાત

(શ્રી દોલતભાઈ મગનલાલ દેસાઈ, રૂડીપુર્ટ)

વિવાર તા. ૨૮-૧૨-૫૮ના રોજ સાંજે ૬-૩૦ વાગે રૂડીપુર્ટ ઠોડું સેવા સમાજના મહાનમાં શ્રીમતી સુશીલા બેનનો સ્વકાર કરવા એક સભા યોજવામાં આવી હતી તેમાં રૂડીપુર્ટ ગવર્નમેન્ટ ઇન્ડિયન સ્કુલના પ્રીન્સીપાલ અને તત્કાલિન શ્રી દોલતભાઈ દેસાઈએ મનનીય પ્રવચન કર્યું હતું તે આ નીચે આપવામાં આવ્યું છે.—તંત્રી.

... 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' અંગે બે શબ્દો કહેવાની રાજીબાજી છે. આખા દક્ષિણ આફ્રિકા અને રોડેશિયા જેવા વિશાળ આફ્રિકાના દેશોમાં આપણી ઠોડું જનતા મોટા પ્રમાણમાં હવે સ્થાયી નિવાસ કરી રહી છે. તેમને માટે 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' ફક્ત એક જ સંસ્કારી ગુજરાતી, અંગ્રેજી અથવા અન્ય કોઈ પણ ભાષામાં લખવામાં આવે છે અને તે પછી મૂલ્યપૂર્ણ સિદ્ધિમાં આવે છે કારણ આપણે જ્યાં તેના પ્રદાન નથી થતા એ આપણે માટે ધણું જ ભયનીય છે.

એક કહેવત છે કે In the life of a nation 3 Ps play an important part, first P=Press, second P=Public and third P=Platform.

એટલે કે, પ્રજાના જીવનમાં ત્રણ 'પ' અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. પહેલો 'પ' તે પ્રેસ એટલે છાપું. બીજો 'પ' તે પબ્લીક એટલે જનતા અને ત્રીજો 'પ' તે પ્લેટફોર્મ એટલે કે વ્યાખ્યાન કાર.

આ ત્રણ વસ્તુમાં છાપું અગત્યનો ભાગ ભજવે છે, છાપું સહજ ઠોડું બનેલું તેને માટે આર્થિક પીઠબળ ધણું સાઈ હોવું જોઈએ. પ્રેસ એટલે છાપું, પોતાના લેખથી શિક્ષણ આપવા ઉપરાંત પ્રભાવત મળત કરે છે અને તેને ણેવે છે. હાપાદારાજી જુના રાજ્યો જમીન દોરત થાય છે અને નવાં રાજ્યો સ્થપાય છે. આ બધા પ્રભાવ હાપાદાર છે. આ કારણથી જ અહીંની પ્રજાનો મત મેળવવા અને સત્વ અહિંસા અને પ્રેમનો સંદેશો ધેર ધેડુ પહોંચાડવા દક્ષિણ આફ્રિકામાં જ્યારે મહાત્માજીએ અન્યાયી કાયદાઓ સામે સત્યાગ્રહ અને અસહકારની લડત ઉપાડી ત્યારે તેમણે સૌથી પ્રથમ ઇન્ડિયન ઓપિનિયનની ઇ. સ. ૧૯૦૩ માં સ્થાપના કરી અને એ પત્રદારા પોતાની સત્વ દૃઢકાંત તેમજ અહીંની ઠોડી-ખીન-ઠોડી તમામ પ્રજાને ધેરધેર પહોંચાડી, ભોક્ષત ભેળખે. પોતે ઉપાડેલા અહીંના કોર્પમાં સજ્જતા મેળવી, તેમજ ભારતના મુક્તિ સંગ્રામ માં 'નવજીવન' હાપાદારા સમસ્ત ભારતની પ્રજામાં નવજીવન આપ્યું અને ભારતની મુતેલી પ્રજાને મળ્યત કરી સ્વતંત્રતાના દર્શન કરાવ્યા. ઇ.

એને કરવું મુશ્કેલ છે એ ભાષના આચાર ક્યાં નથી જાણતા" "માઘ વક્તાને જોતાં જ માઈ તો મારું ડુઝવા લાગ્યું!" પરંતુ સમાજમાં ઉપર આવું આવી ચડે કે જ્યાં સુધી આવી ચડે ત્યારે તો જ્યાં જ શ્રોતા જન એક જ પ્રકારના શ્રોતા જન પની જન છે. સારીજે જનતાને હવેમચાવી નાખે છે. એમના વિચારો અને આદેશો ઝીલાય છે. બધા મંત્રણુક અને છે. આ પ્લેટફોર્મનો પ્રભાવ છે.

'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના વાચક વર્ગમાં પણ કેટલાક ભાષણો ઉપર વધુમાં તેના સરોતા નેવા છે. તેઓ ઓપિનિયનના લખાણની અને સંચાલન ની માત્ર ટીકાઓ જ કરે છે. આ સિવાય આપણી ઠોડી જનતા ના ધર્મ તત્ત્વોન રીતરિવાજ અને રાજકીય વિષયો ઉપર ખીન-ઠોડી જનતા તરફથી ધણા અણબાજતા ડુમલાઓ થવા કરે છે તે ડુમલાને ઘટતો જવાય આપવાને પણ ઇન્ડિયન ઓપિનિયન જેવા પત્રની ખાસ જરૂર છે. એ કામ એ પત્ર સિવાય ખીલું ક્યાં પત્ર યોગ્ય રીતે કરી શકે તેમ છે? વળી આપણું રાજકીય ભાવિ ધણું જ ઠાણું દેખાય છે, આપણા સ્થાપિત ઠોડાં આપણે રક્ષણ કરવાનું છે અને વધુ મેળવવાના છે. આપણો સાચો અવાજ ભારતમાં અને પરદેશોમાં પહોંચાડવાની જરૂર છે, તેવા સમયે એક ઓપિનિયન જ આપણો સત્વ અવાજ જગતને પહોંચાડી પ્રભાવ પાડી શકે તેમ છે. આ રીતે ઓપિનિયન દારો પુણ્ય યાપુજીએ ઠોડી જનતાની સેવા કરી છે, અને તેમના પછી પણ એ પત્ર આપણી અણુમોલ સેવા કરી રહ્યું છે તેના વિચાર અપજને કદી કરીએ તે આવે છે ખરેખર?

આ બધી વસ્તુઓને ખ્યાનમાં રાખી ઇન્ડિયન ઓપિનિયનને પમખર ત્યારે જ પ્રમતિ કરી ચકરો કે જ્યારે જન તોત્રું સંપૂર્ણ પીઠબળ એની પાછળ હશે, તે વિના ઈ ઓ.ની પ્રગતિની શક્યતા નથી.

- (૧) ઘોઠા એટલે સાંભળનારા.
 - (૨) ઘોઠા એટલે વેદ ભણેલા પંડીતો અને
 - (૩) સરોતા એટલે સુડી.
- શ્રોતા વક્તા પાસેથી જ્ઞાન મળશે એમ માની વક્તાને શ્રદાથી સાંભળવા આવે, અને ઘોષ ગ્રહણ કરે. શ્રોતા વધારે જ્ઞાન મળશે એમ ધારી તેઓ વક્તાને સાંભળવા આવે, અને જ્ઞાન નવું કંઈ ગ્રહણ કરે છે.

સરોતા-સુડી સોપારી ભાંજવાનું કામ કરે તેમ શ્રોતામાંના આ સરોતા નેવા ભાષણો વક્તાને ભાંગવાનું કે ભાંજડા કરવાનું કામ કરે. તેઓ કહે કે "માઘ વ્યાખ્યાન તો ટીક દુણ મોલકુ

અને કરવું મુશ્કેલ છે એ ભાષના આચાર ક્યાં નથી જાણતા" "માઘ વક્તાને જોતાં જ માઈ તો મારું ડુઝવા લાગ્યું!" પરંતુ સમાજમાં ઉપર આવું આવી ચડે કે જ્યાં સુધી આવી ચડે ત્યારે તો જ્યાં જ શ્રોતા જન એક જ પ્રકારના શ્રોતા જન પની જન છે. સારીજે જનતાને હવેમચાવી નાખે છે. એમના વિચારો અને આદેશો ઝીલાય છે. બધા મંત્રણુક અને છે. આ પ્લેટફોર્મનો પ્રભાવ છે.

'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના વાચક વર્ગમાં પણ કેટલાક ભાષણો ઉપર વધુમાં તેના સરોતા નેવા છે. તેઓ ઓપિનિયનના લખાણની અને સંચાલન ની માત્ર ટીકાઓ જ કરે છે. આ સિવાય આપણી ઠોડી જનતા ના ધર્મ તત્ત્વોન રીતરિવાજ અને રાજકીય વિષયો ઉપર ખીન-ઠોડી જનતા તરફથી ધણા અણબાજતા ડુમલાઓ થવા કરે છે તે ડુમલાને ઘટતો જવાય આપવાને પણ ઇન્ડિયન ઓપિનિયન જેવા પત્રની ખાસ જરૂર છે. એ કામ એ પત્ર સિવાય ખીલું ક્યાં પત્ર યોગ્ય રીતે કરી શકે તેમ છે? વળી આપણું રાજકીય ભાવિ ધણું જ ઠાણું દેખાય છે, આપણા સ્થાપિત ઠોડાં આપણે રક્ષણ કરવાનું છે અને વધુ મેળવવાના છે. આપણો સાચો અવાજ ભારતમાં અને પરદેશોમાં પહોંચાડવાની જરૂર છે, તેવા સમયે એક ઓપિનિયન જ આપણો સત્વ અવાજ જગતને પહોંચાડી પ્રભાવ પાડી શકે તેમ છે. આ રીતે ઓપિનિયન દારો પુણ્ય યાપુજીએ ઠોડી જનતાની સેવા કરી છે, અને તેમના પછી પણ એ પત્ર આપણી અણુમોલ સેવા કરી રહ્યું છે તેના વિચાર અપજને કદી કરીએ તે આવે છે ખરેખર?

આ બધી વસ્તુઓને ખ્યાનમાં રાખી ઇન્ડિયન ઓપિનિયનને પમખર ત્યારે જ પ્રમતિ કરી ચકરો કે જ્યારે જન તોત્રું સંપૂર્ણ પીઠબળ એની પાછળ હશે, તે વિના ઈ ઓ.ની પ્રગતિની શક્યતા નથી.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયનને સહર અને પમખર કરવા નીચેના મુદ્દાઓને અમલ કરવો જરૂરી છે.

૧. ચાર પાંચ વર્ષના એક સામટા લવાજમો અમાઘથી આપીને તંત્રીને લવાજમ ઉપરાવવાની રખડપટીમાંથી અને રેટરમેન્ટ મોકલવાની તકલીફ માંથી તેમજ અર્થમાંથી ઉગારી લેવા.
૨. ઓપિનિયનના નિભાવ માટે એક સ્થાવર ફંડ ઉભું કરવું કે જેમાં યી ચોક્કસ આવક ઓપિનિયનને મળ્યાં કરે.

૩. યુવક મંડળો, મહિલા મંડળ વિગેરે ફંડો કરી આપણને સુદર માર્ગદર્શન કરાવી રહ્યા છે, તેવી રીતે દક્ષિણ આફ્રિકાના વિવિધ મંડળો વાર્ષિક કાર્યક્રમ ગોઠવે અને તેની આવકનો બધો ભાગ અથવા અમુક ભાગ ઓપિનિયનને ભેટ તરીકે અપાય.

૪. આપણે ત્યાં અનેક માંમલિયક પ્રસંગો આવે છે, તે વખતે અર્થથીન લખણુક અર્થ થાય છે. તેના ઉપર કાંપ મુકાય અને વધેલી રકમ ઓપિનિયનને ભેટ અપાય.

૫. આપણા પ્રાચીનો શહેરનો ફરેક ભાષણ એન ઓપિનિયનના ગ્રાહક પની જાણ, ન હોય તેને ગ્રાહક બનાવવા પ્રયત્ન કરીએ, અને એ રીતે ગ્રાહકો ની સંખ્યામાં મોટો વધારો કરવો.

૬. ઓપિનિયનમાં વિવિધ સાહિત્ય- સામગ્રી આપીને પણ મદદ કરી શકાય. મેમો, કાવ્યો, વિવેચનો, ચર્ચાપત્રો વગેરે લખીને પણ સારી મદદ કરી શકાય.

૭. ધણાં રથો ઠોડું સેવા સમાજો કરતી ધરાવે છે. તેો બધાં મંડળો એકત્રિત થાય અને નિચારણા કરી સકીય પમલાં સે કે ઓપિનિયનને આપણે કંઈ રીતે મદદ કરી શકીએ. પરતીના પ્રમાણમાં દર વરસે નોની સરખી રકમ મુકરર કરી માંધી જ્યારે, ને-ડીવા બારસ-માંધી નિર્વાણુ દિન નિમિત્તે અવસ્થ મોકલી શકીએ તો "ડીવે ડીવે સરોતર બરાય" અને ઓપિનિયનની આર્થિક સ્થિતિ દિન-પ્રતિદિન સુધરતી જાય અને આર્થિક સ્થિતિ સુધરે તો સાહિત્ય સામગ્રી અને ખીણ બ્યવસ્થા કરવામાં પણ યોગ્ય મુધારા વધારા કરી શકાય.

૮. નાના મોટા વેપારીઓ પોત પોતાના ધણા રોજગારની જાહેર ખબરો આપીને સ્વાયં સાથે સેવા કરી શકે.

વહીવટી કામમાં ગટારની જરૂર રહે છે કે જેથી બધું કામ બ્યવસ્થા પુર્વક ચાલે પરંતુ સ્ટાફ રોકવા માટે પણ નાણાં જોઈએ

ઉપરની બંધી વસ્તુઓનો એક જ નીચોડ લાવી શકાય અને તે ઓપિનિયનને પુરેપુરી રીતે આર્થિક સહાય કરી સહર બનાવવું.

આપણી ઠોડી જનતાની નિસ્વાચ સેવા કરનાર આ એક જ આધાર ભુત મુખપત્ર છે તે પુણ્ય માંધી યાપુનું જીવન જાગૃત રમારક છે. તેને પોવનું, અને વિકસાવવું એ પ્રત્યેક ઠોડી ભાષ બેનની ફરજ છે. અને તેથી એ દિશામાં કરવા જોઈ તે બધું જ કરવું જોઈએ.

ખીણ એક અમત્યની બાબત એ છે કે જ્વ. ભાષથી મણુજલ માંધીએ અને શ્રીમતી સુશીલાબેને વર્ણથી આ-પણી સેવા બમતી છે, જ્વ મણુજલ

લાલ માધના અવસાન બાદ તેમના હાથે તાલીમ પામેલા સુશીલાબેન આપણી આંદોલની અને મુશ્કેલીઓથી વાકેફ છે. આપણી સમસ્યાને ઉકેલ તેઓ જાણે છે એઓને આપણા બંધ તેઓ આપણી સમસ્યાને મળવા મુશ્કેલ છે. તેઓ આપણને મળવા આપણને મળતી રહે અને તે મળે તેમના હાથ બંધી રીતે મળ્યું કરવા એ આપણી નેતૃત્વ કરે છે. એ આપણને બંધ થઈ જશે તો તે આપણને નબળાઈ અને બેપરવાઈથી બંધ થશે. અને તેના માઠા ફળ હોઈ પ્રભવને મોતવવાનો સમય આવશે. તે વખતે આપણે પરતાઈથી-

એ વિચાળ પત્યરની મુખાકૃતિ વિશે વાત કરી રહી હતી. એ દિકરાનું નામ અરનેરટ હતું. પેલો બંધ ચહેરો એ બાળક સામે જોઇને રિમત કરી રહી હતો. "મા, બાળકે કહ્યું, "એ જોઈ શકે તો મેં સાઈ! એ જીવી રહેબરી આંખે જુએ છે! અને તે લાગે કે એની વાણી પણ મધુર હોવી જોઈએ. એ ચહેરાના નેવાળ ચહેરાવાળા કોઈ માણસને જોઈ જોઈ તો તે મને કંટલા બધો મમ્મો!"

એ એક જુની બલિષ્ઠવાણી સાચી છે," તેની માંએ જવાબ આપતાં કહ્યું, "તો આપણે એક એવા માણસને જોવાને સહભાગી થઈએ કે જેને ચહેરો તંદન આ પત્યરના ચહેરા જેવો જ હોય."

"મા, હું કઈ બલિષ્ઠવાણીની વાત કરે છે?" અરનેરટે આતુરતાથી પૂછ્યું,

"મારે મધુળ જાણવું છે." (અધુર)

—ઇચ્છામાં મીડનાઇ કરીને અભ્યાસ કરી છે. આફ્રિકાની જે યુવતીઓ કે. રવેન્ડુમારી બાઇલાલ ત્રિવેદી અને કોંતાબેન (પંજાબીબેન) ડરમનમાં હરી લાલ અં. ઠાકરને ત્યાં ઉત્પા હતાં. તેઓ મહાત્માજીની શ્રીનીકસ સંસ્થાની કલાકારો આપ્યા હતાં.

યુક્ટીપીએ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલેક્ટર અને ઇનસ્પેક્ટર માટે મળે :

આર. વી. કલ
૧૨ બાકલી આઈડ, ૩૮ માઈટ સ્ટ્રીટ, કોરનેર ડાઇગોનલ અને માઈટ સ્ટ્રીટ, નેહાનીસબર્મ, ફોન ૩૩-૧૧૫૪.

પત્યરનો ચહેરો

અનુવાક : ક્ષયરોગ પ્રાસ્તર (લે'બર્ગ')

એ સાંને, બ્યારે સુખ આપમવાની તર્કવારી કરતો હતો ત્યારે એક માતા તેના નાનકડા દિકરા સાથે ઝૂંપડી ના બારણામાં બેસીને તેને પેલી મહાન પત્યરની મુખાકૃતિ વિષે વાત કરી રહી હતી. તેમણે કહ્યું આંખો બોલીને જોવાનું હતું અને સામેજ, માઇલો ના માઇલો દુર એ વિચાળ ચહેરાને સુખનો પ્રકાર કમમમાવી રહી હતો તે જોઈ શકાતું હતું.

પણ એ વિચાળ પત્યરની મુખાકૃતિ શું વસ્તુ હતી? ઉંચા ઉંચા પર્વતોથી ઘેરાયેલી એક ખાણ હતી. એટલી તો મોટી એ ખાણ હતી કે તેમાં હજારો લોકો રહી શકતા હતા. આ વસતીના ડેટલાક લોકો લાકડાનાં ઘરમાં રહેતા. જંગલ નાં કાળાં પ્લેસો તેમની ચારે બાજુએ ફેલાયેલા જમરા ઢાળ પર ઉગી નીકળ્યા હતા. ખીજ ડેટલાકનાં સારા પાકા ઘરો ખેતરમાં હતા. તેઓ, સપાટ કે ખેડવા જેવા ઢાળ પરની એ ખીજની ફળદ્રુપ જમીનમાં ખેતી કરતા. વળી ખીજ ડેટલાકે મામડાં ઝાંઝાં વસતી કરી હતી. કોઈ અરણ્ય તેના ઉંચા મૂળમાંથી નીકળીને એક ઢાળ પરથી ઘોષ રૂપે નીચે પડતું હતું. માણસે બુદ્ધિ ચલાવીને તેના પ્રવાહથી વીજળી ઉત્પન્ન કરી અને સુતરાઈ કાપડની મીથો ચાલુ કરી. ડુંકમાં, આ ખીજના રહેવાસીઓ ધણી જાતના હતા અને તેઓ જીવન ના જીવ જીવ પાસા ઉચલાવતા હતા. પણ આ સવળા લોકો, જીવાન અને પરડા, એ મહાન પાયાણિક મુખાકૃતિ થી પરિચિત હતા, એ કે ડેટલાકને આ મહાન કેરવતી સર્જનને તેમના પાડોશી કરતાં વધુ સારી રીતે સમજી શકવાની અક્ષમ મળી હતી!

આમ એ મહાન પાયાણિક ચહેરા ડું, કેરવતે એની રમતિયાળ પ્રકૃતિમાં આવી જઈને, એક પર્વતના વિવાહ જેવા સીધા ઢાળ પર રજાનું કહ્યું હતું. ડેટલાક મોટા મોટા ખડકો એવી રીતે મૂકી દેવામાં આપ્યા હતા કે જે અધિક અંતરથી એ જોવામાં

આવે તો તે માણસની મુખાકૃતિજ દેખાય, જાણે કે કોઈ વિરાટકામ રાક્ષસે ત્યાં શિથ્પકામ કરીને એ ચહેરા ન કોતર્યો હોય એવું લાગતું હતું. તેના કપાળની કમાન સો શીટની ઉચાઈએ દેખાતી હતી; નાક અને નાકની લાંબી દાંડી, અને જેલા મોટા મોટા હોઠ! એ તે બોલવાને શક્તિમાન હોત તો તેને અજના કરતો અવાજ એ વિચાળ ખીજના એક છેડેથી ખીજ છેડે સુધી સંભળાતો. એ વાત પણ સાચીજ છે કે જે કોઈ જોનારો તેની ધણી નજીક પહોંચી જાય તો એ ચહેરો દેખાતો બંધ થઈ જતો પણ તેની જગ્યાએ મોટા મોટા ખડકો જ્યાં ત્યાં ખડકોએ જોવામાં આવતા, પણ જે તે જોનારો જેમ જેમ દુર જવા માટે તેમ તેમ એ ચહેરો વધુ ને વધુ સ્પષ્ટ દેખાવા માંડતો અને એની અજ્ઞાત મુખાકૃતિએ માણસના મુખને આબેહુલ મળતી આવતી હતી. ધણેજ દુર જતાં તે ચહેરો જાંબો જાંબો દેખાતો અને વાદળોથી ઘેરાયેલો અને આછા ચમકતા ધુમ્મસમાં એ ચહેરો સાચે સાચ જીવતો હોય એવું લાગતું.

છોકરાંજોને માટે તો એ મહાન પત્યરના ચહેરાની સાક્ષીમા મોટાં ચતુ' એ એક આનંદદાયક વાત હતી, કારણ કે એના મુખ પરનાં ઢાંબાવ કોઈ વીર પુરુષને જાણે તેવા હતા. બંધ અને મધુર, જાણે એનું વિચાળ હુંકાણું દેખું આપી મનુષ્ય જાતને પ્રેમના આચરણમાં સમાવી રેતું હતું, અને એમાં દંણ વધારેને માટે જગ્યા હતી! એનું નિરક્ષણ માત્ર કરવું એ પણ એક અજ્યુતર હતું. ત્યાંના રહેવાસીઓની માન્યતા પ્રમાણે તો તેમની જાહેજલાલી એ બંધ ચહેરાનેજ આભારી હતી. વાદળો ને જળદળાવી મૂકેલો એ ચહેરો સુખનાં પ્રકારમાં સર્વત્ર પ્રેમનું તુર પ્રસારી રહી હતો.

આપણે આમજી ઉપર જોઈ અમા તેમ એક માતા તેના નાના દિકરા સાથે ઝૂંપડીના બારણામાં બેસીને તેને

માસ્ટર પ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ
 નવ જાતનાં નાયલન, રેકમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, સીઓ બાળકો અને પ્રુષો માટે જીવન જાતના વસ્ત્રો, પુલોવર, કારડીમન્ટ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીક, ખીબ્સ, પ્લેન્કેટસ, શોસ્ટ; નેપકીન્ટ વિગેરે.
 ફરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા બહામજી.
 ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, નેહાનીસબર્મ.
 ફોન : ૬૩૫-૬૭૬૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

હોંદ અને પરદેશથી મંગાવેલો માલ
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ,
 હાલસેલ મર્ચન્ટસ
 ૧૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, — બોક્સ ૨૧૬૮
 ફોન : ૨૭૩૪૯ — ડરખન
 જથ્થા બંધ વેચનાર
 અમે નીચલા માલોનો જથ્થો રાખીએ છીએ :
 કેરમ બોર્ડ, ડ્રેસી યુલસ
 અગરબત્તી, ખીજે શણગાર તથા
 સાડી, શાલાની ચીજો
 હેન્ડ બેગ્સ, લેટ આપવા લાયક ચીજો
 ચોલકા માટે કપડું
 પ્લાસ્ટીક તથા કાંચની બંગડીઓ, બનાવટી કાગીના
 ચાંદિ તથા પિત્તળની ચીજો, ટબલ અને લીતના
 ઇલેક્ટ્રીક લેમ્પો.
 સીઓ માટે ખોટા વાળો, છડીયાળો વિગેરે.
 તેમજ, નારીયળ, આડુ, હજાર, આમલી વિગેરે
 જથ્થામાં મળશે છે.
 બહાર ગામના ગ્રાહકોને
 મી. યુસૈફ હુલા જે અમારા ફેરી કરનારા છે, તેઓને
 તમે માલ બતાવવા લખશો તો તે તમને બધી ચીજોના
 નમુના બતાવશે. અમને લખો અથવા ફોન કરો અમે તેમને
 મોકલશું.

જેહાનીસબગમાં શ્રીમતી સુશીલા બેન ગાંધી

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' અને શ્રીનીકસ સેટલમેન્ટના સંવાલનમાં પડતી ટેલીક મુશ્કેલીઓમાંથી ઉકેલ શોધવા માટે જો'બમ' અને ટ્રાંસવાલના ટેલક અમલદાર બાઇબેનો સાથે ચર્ચા કરવા તા. ૨૫-૧૨-૫૮ના રોજ શ્રીમતી સુશીલાબેન આંધી જો'બમ' આગ્યા હતા. જો'બમ'માં તેઓ શ્રીનીકસ સેટલમેન્ટ ના ટ્રસ્ટીઓમાંના એક શ્રી બીખાભાઈ મારતરને સાં ઉતરી હતી. તેમના મુકામે અનેક બાઇબેનોએ તેમની સલાહાત લીધી હતી.

પ્રાર્થના સભા

શ્રી ટ્રાંસવાલ હાઉ સેવા સમાજની સંસ્કાર સમીતીની તા. ૨૮-૧૨-૫૮ રવીવારની પ્રાર્થના સભામાં શ્રી બીખાભાઈ મારતરના પ્રમુખપદે શ્રીમતી સુશીલાબેનનો દાર્દિક સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો. સભામાં શ્રીમતી સુશીલાબેને પ્રવચન કરતાં પ્રાર્થનાનું રહસ્ય સમજાવ્યું હતું. ખાણીનું સાચું રમારક તેમજે સુચવેલા આદર્શો ઝીલી તે માર્ગે જીવન વીતાવીએ એજ છે એમ જણાવી ઇ. ઓ. અંગેની ટેલીક મુશ્કેલીઓ દર્શાવી હતી અને તેને નબાવવું કે બંધ કરવું એ જનતાના દાયની વાત છે. છેવટે તેમજે પુ. પાણી તરફના ગ્રેમને લીધે તેમના તરફ જે સહભાવના બતાવાઈ રહી છે તે માટે આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો અને તે ગ્રેમને લાયક પ્રભુ તેમને કરે જેવી યાચના કરી હતી. આ પ્રાર્થના સભામાં ભાઈ બેનો તરફથી સુંદર ભજનો ગવાયા હતા.

શ્રી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી

શ્રી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટીના આસરા હેઠળ તા. ૨૮-૧૨-૫૮ રવીવારના રોજ પાર્ટીદાર હોલમાં બપોરે ૨-૩૦ વાગે પ્રમુખ શ્રી જીવજીભાઈ ભગતના પ્રમુખપદે શ્રીમતી સુશીલાબેનનો સત્કાર કરવા બાઇબેનો ની એક સભા મળી હતી. પ્રમુખશ્રી જે સુશીલાબેન અને તેમના કાર્યને હુંક પરિચય આપી પુષ્પોથી તેમને દાર્દિક સત્કાર કર્યો હતો. ત્યાર પછી શ્રી બીખાભાઈ મારતરે ઈન્ડિયન ઓપિનીયનની હાઉ પ્રગ્ને ટેલી જરીયાત છે તે સંબંધી વિસ્તાર પુર્વક સમજુતિ આપી હતી તેઓએ જણાવ્યું હતું કે તે પત્ર જે ભાવી પેટી વાંચે તે તેમના સંસ્કાર અને વિચાર ધડાવ અને તે માટે દરેક બાઇબેનને તેના આંક મધ જવા, તથા ચહેલા લવાજમે વેળાસર મોકલી આપવા વિનંતી કરી

હતી. ત્યાર પછી શ્રી કુંવરજી તવડીયા, શ્રી કાનજીભાઈ ભાણીભાઈ, શ્રી ડાહ્યાભાઈ ખુશાભાઈ વગેરે સહયુદ્ધરોએ શ્રીમતી સુશીલાબેનના જીવન અને કાર્ય સંબંધી માહિતીઓ આપી હતી અને ઓપિનીયનને આપણા પોતાના ભલા માટે ટકાવવા તથા તેને વિકસાવવા આપણે બધું કરી છુટવું જોઈએ એમ જણાવ્યું હતું, શ્રીમતી સુશીલાબેને પ્રયુત્તરમાં જણાવ્યું હતું કે ઓપિનીયન ની જરીયાત જે હાઉ જનતાને હોય તે તેને ચાલુ રાખવા તેઓ બંધી જાતને ભોમ આપવા તથાપર છે. પરંતુ જે જનતાને તે જોઇતું ન હોય તે તેને ચાલુ રાખવામાં સમાજ ઉપર તેઓ અન્યાય કરી રહ્યા છે, જેમ તેઓ ને હમેચા લાગે છે. ત્યાર પછી તેમજે "આજનું ભારત" એ વિષય ઉપર ખુબજ મનનીય પ્રવચન કર્યું હતું. અને ભારતમાં તેમજે વિવિધ સંસ્થાઓ અને વ્યક્તિઓ શ્રી જવાહરલાલ, શ્રી રાજેન્દ્રપ્રસાદ ઠાંચિસ પ્રમુખ શ્રી ટંબરભાઈ વગેરે સાથે લીધેલી મુલાકાતો અને તેમની સાથે ચર્ચેલી વાતચીતને સુંદર ખ્યાલ આપ્યો હતો. અંતમાં તેઓએ કહ્યું કે, જનતાને સહકાર અને ગ્રેમ દરે સાં સુધી તેઓ જનતા ની સેવામાં સદા તત્પર રહેશે. છેવટે સોસાયટીના પ્રમુખશ્રી અને મંત્રીજીએ સુશીલાબેનને દાર્દિક આભાર માન્યો હતો.

શ્રી ટ્રાંસવાલ ભારતીય મહિલા મંડળ

ભારતીય મહિલા મંડળ તરફથી પ્રમુખ શ્રીમતી જ્યોત્સ્નાબેન મારતરે શ્રીમતી સુશીલાબેનને સારો પરિચય આપ્યો હતો. આ મંડળના આધ રચાયક તરીકે તેમનું બહુમાન કર્યું હતું. રાષ્ટ્રપિતા આંધીજી અને રાષ્ટ્રમાતા કર્મજી તથા રવ. મહિલાલ આંધીના પમલે પમલે ચાલી શ્રીમતી સુશીલાબેને પોતાની જાતનું, કુટુંબને, ભારતનું દક્ષિણ આફ્રિકાનું અને સમસ્ત આ જાતનું ગૌરવ વધાવ્યું છે. જે ગૌરવ વધુને વધુ વિકસાવવા પ્રભુ જેમને દીધાંયુ, અને શક્તિ આપે જેવી દાર્દિક પ્રભુ પ્રાર્થના કરી પુષ્પોથી તેમને સત્કાર કરી ઈ. ઓ. ના નિભાવ કાર્યમાં સહાય રૂપે મંડળ વતી પાઉંક ૫૧-૦-૦ની રકમ ભેટ આપી હતી. ત્યારબાદ શ્રીમતી ચંદ્રાવતીબેન પરેલ, શ્રીમતી મણીબેન જુલાભાઈ, શ્રીમતી હદમીબેન જુલાભાઈ તથા શ્રી લક્ષ્મીભાઈ મોદી, શ્રી ડાહ્યાભાઈ ખુશાભાઈ, શ્રી ઉમિયાશંકર જોખાર વગેરે બાઇબેનો

એ શ્રીમતી સુશીલાબેનના ગુણ સ્વભાવ અને કાર્યની તારીફ કરી હતી અને ભારતીય સંસ્કૃતિ જાળવી રાખવામાં તથા રાજકીય ક્ષેત્રે ઓપિનીયન હાઉ જનતાની કેવી કેવી સેવા કરી રહ્યું છે, તેને પગભર કરી વિકાસનું એ પ્રત્યેક હાઉ બાઇબેનની ફરજ છે એવું ઉદ્દેશ્યોક્ત કર્યું હતું. આ પ્રસંગે શ્રીમતી સુશીલાબેને "ભારતીય બહેનોનું કર્તવ્ય" એ વિષય ઉપર સુંદર પ્રવચન કર્યું હતું. બહેનોનું જીવન ત્યાગની ભાવના ઉપરજ સર્જાયું છે, મોજમજ અને વૈભવી જીવનથી દુર રહેવામાંજ સાચું જીવન જીવી શકાય, પુત્રી ધર્મ, પત્ની ધર્મ બળવવામાંજ જીવનનું સાક્ષ્ય છે. બહેનોએ પોતાની ફરજનું સતત જાન રાખવું જોઈએ અને બાઇબેનોને તેમના સત્કાર્યો માટે વખતોવખત તક આપવી જોઈએ જેવી મતલબનેા સુશીલાબેને સભાને અનુરોધ કર્યો હતો. અને ભારતીય મહિલા મંડળ ની સર્વે બહેનોને, તેમજે કૌરવી સત્કાર માટે દાર્દિક આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો. છેવટે મંડળના મંત્રી શ્રીમતી મનુબેન રમણલાલ પરેલે સૌને આભાર માન્યો હતો.

ડીપુર્ટ હાઉ સેવા સમાજ

ઉપયુક્ત સમાજના આસરા હેઠળ દર રવીવારે સાંને ૭ વાગે યોજાતી પ્રાર્થના સભામાં, સમાજના આમંત્રણ ને માન આપી શ્રીમતી સુશીલાબેને હાજરી આપી હતી. સમાજના પ્રમુખ શ્રી જોર્જીભાઈ ગોસાઇભાઈ તથા શ્રી દોલતભાઈ દેસાઇએ સુશીલાબેન તથા

અન્ય મહેમાનોને આંબકાથી હતા. શ્રી દોલતભાઈ દેસાઇએ ઓપિનીયનની જરીયાત અને તેને પગભર કરવાની વિવિધ યોજનાને સુંદર ખ્યાલ આપ્યો હતો. (તેમનું પ્રવચન હાઉ પ્રગ્ને પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન આપનારું હોઈ અન્યત્ર આપવામાં આવ્યું છે.) પ્રવચન બાદ શ્રી દેસાઇએ શ્રીમતી સુશીલાબેન ને પુષ્પોથી સત્કાર કર્યો હતો. બાદ શ્રી બીખાભાઈ મારતર, શ્રી જીમનભાઈ નાયક, શ્રી કુંવરજી તવડીયા, શ્રી જોખાર તથા કુ. ચંચળબેન ભાણી ભાઇએ પ્રસંગોચિત પ્રવચનો કર્યો હતો. અને ઈ. ઓ. માટેની આપણી બધી લાગણી આપણે આપણા આચરણ દારા સિદ્ધ કરી બતાવીએ જેવી જાતની ઉદ્દારો વ્યક્ત કર્યો હતો. શ્રીમતી સુશીલાબેને અત્રે પશુ ઉપયુક્ત સભા માં જે કંઈ કહ્યું હતું તેવુંજ ઉદ્દેશ્યોક્ત કર્યું હતું. ઓપિનીયનને ચાલુજ રાખવાની સૌ બાઇબેનોની બધી લાગણી અને આગ્રહને તેઓ આધીન મધ ગયા હતા. પરંતુ તેમની દયાળી બાદ જે એ પત્ર બંધજ ચવાનું હોય એ દર્શકત તેમને ખુબજ અસલ લાગ્યા કરે છે જેમ માલમ પડતું હતું. દક્ષિણ આફ્રિકામાં ઠાઇ ગુજરાતી બાઇબેન રાજકીય ક્ષેત્રમાં ખાણીની પ્રજાલિકા મુજબ કામ કરતા માલમ પડતા નથી અને તેથી ભાવિમાં તેઓ ગુજરાતી છાપા માટે અંધારું જોઇ રહ્યા છે. તેથી તેમને અત્યંત દુઃખ થાય છે. ઠાઇ બાઇબેન જે માટે બહાર આવે એમ તેઓ ધૂંજે છે અને તેથી સૌ બાઇબેન ઓપિનીયનના કાર્યમાં, સર્વે રીતે રસ લેતા યાવ જેવી ઇચ્છા પ્રદર્શિત કરી હતી. છેવટે સમાજના મંત્રી શ્રી અંજુભાઈ પરેલે શ્રીમતી સુશીલાબેનને દાર્દિક આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો. જનન, આરતી, શાંતિપાઠ બાદ સભા વિસર્જત મધ હતી.

ઈ. ઓ. ના તા. ૧૨-૧૨-૫૮૫૮ના અંકમાં ટ્રાંસવાલ હાઉ સેવા સમાજ ને ખુલ્લો પત્રના મથાળા હેઠળ ચર્ચાપત્ર પ્રસિદ્ધ થયો હતો તેના જવાબમાં ઘણા પત્રો મળ્યા છે તે રથળ સંકોચને લીધે હવે પછીના અંકોમાં છાપવામાં આવશે. —મંત્રી.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ
 મખમલ, સાદીન, ટાઈટા સીલકની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શબ્દગારવા માટે જથ્થાબંધ રીબને મળી શકશે.
 બધાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.
 અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે.
ઠેકાણું : માખરો હેલ્સ (પ્રો.) લી.
 લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડ્રનસ હેલ્થ મેન્યુફેક્ચરર,
 ફોન : ૮૩૫-૭૮૮૨ પહેલે માળે,
 બોક્સ પરપાઠ. માર્શર મેન્સન્સ
 ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જેહાનીસબગ.

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અને સ્પેસલીટ છીએ.
શ્રી કેપીટનની અંત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડસીયાના મોર્ફ
પણ સાતમાં તમારે યુગમે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ વર્ધ્યું.
કેપીટનસ બાલકની હોટેલ
(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના બુલ્બાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN

ધીરુભાઈ પી. નાયક
લુકમીપર, યુસાફરી, વીમાનાં અને જલસક એજન્ટ
હોલિસ્ટાન અન્ન દુનીયાના મોર્ફ પણ જાગની હવાઈ ટરિવાઈ અન્ન જમીન
માર્ગે યુસાફરી કરવા ધર ભાંડાં અમારી મારફતે જુઓમ કરો.
ચંદ્રમી, આગ, ચોરી, ફુલક, બાલકમાત, પ્લેટબ્લાસ, વિગેરેના નીમા અમે
વતરાની આપીએ છીએ.
ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબનાં ચોપડાં લખાવવા રેવન્યુ કમ્પીયરન્સ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લખવી
બાલતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ ટ્ર્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન એન્ડ ગ્રાન્ટુલીયા અને મોંચાવર
ઈનરચુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.
Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ
આંબા અલખ, લીલી અખડ, રતાળ અને સુરણની ગોસમ
માલુ છે. આડુ પેની ૧૦ રતલ, લસણ શી. ૧-૬ રતલ.
પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.
ક્યુરી અને ચોલ્લી પાન બલર સાપ, પોસ્ટેલ બુઈ. બાસ્કીટ ગોલ
શી. ૧૦-૬ લાંબી અને રહેવેર બાસ્કીટ શી. ૧૧-૩ ડબલ.
રોડસીયા, ન્યાસાવેન્ડ અને બેલજીયન કેંગોના ગ્રોવરો લપર પુરઈ
ધ્યાન આપી મોર્ફ પણ વસ્તુ પરમીટ કરાવી મોકલ્યું.
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
વેલ્ડમ છુટ, ડાઈર્નીબુમ છુટ, વોઈશીબ, હેરિસીબ એસ્ટ,
સાઈડ વોઈ એફીસ ડેસ્ક, યુક કેસ, ટેબલ, તકન કોષ્ટાલ
ભાવે ખરીદી શકશો. ભલે પધારી લાભ લેવા જુઓમ નાહ.
—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ફરેચર—
એ હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોલ હમેશાં તઈ-
યાર રહે છે. આજ રોહા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
આગલ વધારો.
L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

હોંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં
—ધી—
ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્ચુરન્સ
કંપની લીમીટેડ
સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ
રૂસ્તમજી બલભાઈ રૂસ્તમજી
૬૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન - નાટાલ.
સેવા અને નિર્ભયતા
માટે અમને મળો.
બધી બતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.
પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦,
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.
ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

સાઉથ આફ્રિકા હું કેવું ઈચ્છું છું

એલન પેટન

સૌથી પ્રથમ મારે જોઈએ છે—અને સૌથી પહેલા મારા મનમાં ઉદ્ભવે છે—કે અમે તે જગ્યાએ સાઉથ આફ્રિકાનો અમે તે વતની રહેવા ઇચ્છીએ છીએ તેથી રહી શકીએ. મારે જેવા પડોશી જોઈએ તેમ જ અમે તે રહેવા ઇચ્છીએ છીએ તેમ જ મારી પડોશીમાં રહી શકીએ. હું ઇચ્છું તે પડોશીઓ સાથે મિત્રી કરી શકું અને હા જો તેઓ ઇચ્છે તોજી. મારા ઘરમાં હું ઇચ્છું તે કરવામાં અને કોઈની આપખીલી ન હોય. કોઈ પણ માથુ મારવા ન આવે કે મારે ત્યાં કેવા માણસો છે અને તેઓ શું કરે છે અથવા શું આપ પામે છે. પોલીસ કે ઈન્સપેક્ટરને મારા ઘરમાં આવવાની કશી જરૂર નથી શીવાય કે તેમને એમ જણાય કે કોઈક જીવન મરણનો અંગીર સમય છે. “અંગીર” હું એનેજ કહું છું કે જેને અંગીર આજ સુધી આવપણે માનતા આવ્યા હોય.

સ્ત્રીઓ પ્રથમ

કુદરતી રીતે જ જો તેને અમે ત્યાં રહી શકાય તો (અર્થાત્ સિતળાના કે ખીલ ચેપી દરદીઓ કે યુન્હેમરો નહીજ) આપણા ચર્ચોનું રૂપ જુદુજ જણાય. ધિરતે જણાવેલી સમાનતાની ભાવના તેમાં આપણે જોઈ શકીએ. મોરો પર્મ સ્ત્રીથી વધારે આનંદદાયક થાય અને હું ખરો ધિરતી મણાવું. અર્થમાં પણ ઇચ્છરની આજ્ઞા ન ક્રિયકારતા આપણે માનવની આજ્ઞા પાળીએ છીએ એની અને ઇચ્છર ન સાગે.

હું કુદાનમાં જવું તો મારો વારો આવે અને માલ આપાય. મારા કરતાં પહેલી આવેલી રંખણીઓ એની જો કુદાનદાર અવખણના કરી મારી સફેદ ચામડીના આકર્ષણે અને પહેલુ ધ્યાન આપે તો મારે મારી સાથે એને પહેલા ધ્યાન આપવા જણાવવું જોઈએ.

હોટેલ, સીનેમા, રેસ્ટોરા વિગેરે જાહેર સ્થળોએ જ્યાં પ્રત્યેક સાઉથ આફ્રિકન જઈ શકે ત્યાં જવા હું ઇચ્છું. ખાસ જોવા હોય કે ખાસ છુટો ગોરી આમડીને લીધે અને રાખવા નથી મમતાં. આજે જેવી દુનીયામાં હું વર્ષ છું કે, જ્યાં ગોરા મટેજ બધું છે. પણ હું આજા રાખું છું કે, મરજી પહેલા હું એવી દુનીયામાં રહીશ કે જ્યાં રંખણે કોઈજ મહત્વ નહીં હોય.

મારા બાળકો મોટા થયાં છે અને પરથી બધા છે પણ હું એ જોવા ઇચ્છીએ છું કે, તેમના બાળકો ખીલ રંખણના બાળકો સાથે શાળામાં બહુ શકે. આપણુ બાળકો ખીલ વિશે જ્ઞાન ધરાવતાં થશે ત્યારેજ આપણને આજા રહેશે કે આપણે શાંતીમાં રહીશું.

હું એવા દેશમાં વસવા માગું છું કે જ્યાં પ્રત્યેકને રંગની મહત્તાવનર મત આપવાનો અધિકાર રહે.

હું એવા સાઉથ આફ્રિકામાં રહેવા ઇચ્છું છું કે જેમાં પ્રત્યેક આશીસ પ્રત્યેક કામ પ્રત્યેક કારખાના પ્રત્યેક

સેતાનીયત બધી કામદાઓ કે જેવા નેટીવ અરબન જેરીયાક કે જે પ્રત્યેક આફ્રિકન ના માથા પર એક તલવાર જેમ લટકેલી રહે છે તેવા કામદા પાસ નહિ કરે. હું માનું છું કે કોળા માનવીને સેતાન થવા માટે જોજી કારણો નહિ હોય જે ગોરાને છે. કારણ તેમને તે જ્ય નથી.

હું એક ચીત્ર દોરી રહ્યો છું અને તેમાં રંગપુરી રહ્યો છું કે જેવા સાઉથ આફ્રિકામાં હું વસવા ઇચ્છું છું અને હું માનું છું કે, વધારે અને વધારે ગોરા માનવી જે પસંદ કરતા થશે.

યુનાઇટેડ નેશનસના માનવ ખરીતા મા પ્રાયમિક હોય આ દેશના બધા નામરીકોને અપાય એવું ખીલ એ પાસ થાય તો સાઉથ આફ્રિકા દુનીયા નો એક સુખી અને સુંદર દેશ બની રહે. ન્યાય રંગથી ન થવો જોઈએ. જે જોઈએ છે કે જ્યારે રંગ ખારણામાંથી પ્રવેશે છે ત્યારે ન્યાય ખારીમાંથી બહાર ચાલ્યો જાય છે.

મારા સાઉથ આફ્રિકામાં એક પણ કામદો રંખણે લીધે કોઇને લાય નહી

પાડવામાં આવે. મારી છેલ્લી ઇચ્છા છે કે મારા સાઉથ આફ્રિકામાં અમે તેવું લોહી તેની નશોમાં વહેતું હોય છતાં બધા બેગા થઇ આપણે સાઉથ આફ્રિકાનો વાવરો ફરકાવીએ. હું એ દિવસની વાટ જોઈું છું કે જે દિવસે સાઉથ આફ્રિકાનું નામ વધારે ગર્વથી બોલાય અને સંબળાય.

અર્થાત્ આ મારું સ્વાન છે પણ સત્ય હરતીમાં લાવવા પહેલા સ્વાન પણ જરૂરી છે જ.

સમાચાર સંગ્રહ

—મદ્રાસમાં પુનાભૌર મામમાં એક મચ્છુર નવા મકાનનો પાયો મોટી રહ્યો હતો ત્યારે એને એક ડબ્બો મળ્યો જેમાં ધરેણા અને સોનાની મહેરો બરી હતી. જ્યારે તેને તે લેવા માટે હાથ લંબાવ્યો ત્યારે એક સાંપ કુદકોટા મારતો એને કડકવા આવ્યો, તેને એને મારી નાંખ્યો, પણ તરત જ ખીલે સાંપ એની સામે આવ્યો. અંતે સાપના મારડીને બોલા વવામાં આવ્યો અને એને સાપને ખીલ તરફ દોરવી લીધે ત્યાર બાદ ખળનો હસ્તક કરી શકાયો.

—સુભાચંદ બોઝની પુત્રી અનિતા જે યુરોપીયન માતાની પુત્રી છે તે વીએનામાં અભ્યાસ પુર્ણ કરી આજળ નો વકીલાતનો અભ્યાસ ભારતમાં કરવા ઇચ્છે છે. હાલ તેમની ઉંમર ૧૬ વર્ષની છે.

—સૌરાષ્ટ્રમાં ઘોળા મુકકાને ખાંડનું નવું કારખાનું શરૂ કરવામાં આવ્યું છે, જેકુતોએ ૨૦ લાખના શેર લેવાનું નક્કી કર્યું છે. તેમજ કારખાનું સ્થપાય તો શેરડીને પાક લેવાની પણ તકવારી કરી છે.

—આસામમાં હાલ ફક્ત ચાલ થાય છે. તેને બદલે હવે આસામ મરી, કાચુ, કોરી, સ્પર વીગેરેના પાકને વધારો કરવા મહેનત કરી રહ્યું છે.

—મોન્ડોગોમરી શહેરમાં (અમેરીકા માં) જે બસ બાયકેટ શરૂ થયો હતો એના નેતા ડો. કીમ ફેલ્ડઆરી માસ માં હાલ આવવા નિકળ્યા છે. તેઓ અંધીલની રીતે બસ બાયકેટ કરી ચળવળ કરતાં હોવાથી તેમને અંધી નીધીના ચેમ્પન તરીકે નિધી રાખવા ઇચ્છે છે.

—શ્રી ટેમર જાન્યુઆરી પમીના અધ્યક્ષ નગર કે જે ડોમિસની પરીપદ માટે નામપુરમાં ઉજુ કરાઈું છે ત્યાં આવી ગયા છે. ડોમિસની કાર્મ કારીણી સમીતી કે તારીખના બેગી થશે. ડોમિસમાં આસરે ૨૦૦,૦૦૦ સભ્યો આવશે એમ મનાય છે.

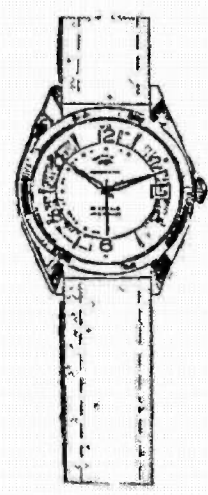
શુભ પ્રસંગો માટે સેટ !

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૨ અને ૨૫ જ્યુલેનાં
ઓટોમેટીક કલેન્ડર.

- * રોમર
- * રોટરી
- * લેડો
- * રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોનાં શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

ઓકસ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૨.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, ભેહાનીસબર્ગ.

સામાજિક ખબરો

શ્રી ટ્રાંસવાલ હોંદુ સેવા સમાજ રીચ મહોત્સવ

ટ્રાંસવાલ હોંદુ સેવા સમાજનો રીચ મહોત્સવ સમારંભ તા. ૧૩-૧૨-૫૮ને રવિવારે સાંજે ૮ વાગે ગાંધી હોલમાં જોડાનીસખર્ગના મેયરના વરદ હસ્તે ખુલ્લો મુકવામાં આવ્યો હતો. હોલને સુંદર રીતે શણકારવામાં આવ્યો હતો. હોંદુ પ્રભામાં ઘણો આનંદ અને ઉત્સાહ હતો. હોલ પ્રેક્ષકોથી ચીકાર ભરાઈ ગયો હતો. શ્રી ડે. વી. પારિખ પ્રમુખ રથાને હતા.

શરૂઆતમાં યજ્ઞ અને પ્રાર્થના કરવામાં આવ્યાં હતાં. પાદ મેયર આવી પહોંચતાં સમાજના આગેવાનોની જોળ આશુ કરવામાં આવી હતી. આજ્ઞાએ તરફથી રવાનત સંગીત ગામાખાદ સમાજના પ્રમુખ તરફથી દારથી મેયર નું સ્વાગત કરાયું હતું.

મેયરના પ્રવચનમાં સમાજને હોંદુ ક્રમ માટે કરેલાં કાર્યો અને સુંદર સેવાના મુક્ત કંઠે વખાણુ કર્યાં હતાં અને સમારંભને ખુલ્લો મુક્યો હતો.

સમાજના પ્રમુખના પ્રવચનમાં સમાજના કામોનો ટુંકમાં પરિચય આપ્યો હતો અને હોંદુ સંસ્કૃતિ ધર્મ અને માતૃભાષાની ડેળવણીને પ્રભામાં ટકાવી રાખવાને દરેક પ્રવર્તો કરવાનું જણાવવામાં આવ્યું હતું.

સમાજના મંત્રી શ્રી વી. એમ. મોદી તરફથી સમાજને ઇન્ડિયા રેડીસીયા અને યુનીયનમાંથી જાણીતી વ્યક્તિઓના ત્રેત્સાદન આપનારા સંખ્યા બંધ મળેલા સંદેશાઓ વાંચી, સંજળાવવામાં આવ્યાં હતા. મળેલા સંદેશાઓમાં ભારતના વાઇસ પ્રેસીડેન્ટ ડો. એસ. રાખાજીજીન, ભારત સુરકાર ના ડોમ ચીનીરટર, શ્રી ગોવિંદ વલ્લભ પંત ઉત્તર પ્રદેશના માજી મવરનર શ્રી કનેપાલાલ યુનશી, વેસ્ટ બંગાલ ધારા સભાના ચેરમેન ડો. એસ. કે. ચેરતજી, ખોટીસ ઇસ્ટ આફ્રિકાના ભારતના હાઇ કમીશનર અને સેન્ટ્રલ આફ્રિકન રેજીયનના આસીસ્ટન્ટ હાઇ કમીશનર ના હતા.

સમાજના મંત્રી શ્રી મગનભાઈ ભણુભાઈ તરફથી સમાજને કરેલાં અમલ ના કાર્યોનો ટુંક ટૂંકાં રજુ કરવામાં આવ્યો હતો. પાદ શ્રી જસમતભાઈ નાનાભાઈ ડો. આર. યુ. મહેતા શ્રી કાનજીભાઈ ભાણુભાઈ શ્રી રજુભાઈ ભાઈ નામરજી અને વી. યુ. આરતર તરફથી પ્રવચનો થયાં હતાં.

બીજે દિવસે તા. ૧૪-૧૨-૫૮ને રવીવારે સવારે ૯-૩૦ની બેઠકનું પ્રમુખ સ્થાન શ્રી બીખાભાઈ ઉઠાભાઈ મારતરે લીધું હતું. શરૂઆતમાં યજ્ઞ અને પ્રાર્થના કર્યા પાદ પ્રમુખ તરફથી અને ડો. ટુભાઈ એન. મહેતા અને શ્રી યુ. એમ. જોખાકર તરફથી અસરકારક ધાર્મિક પ્રવચનો કરવામાં આવ્યાં હતાં.

બપોરે પાદ ૨-૩૦ની બેઠકનું પ્રમુખ સ્થાન શ્રી વલ્લભભાઈ ભાણુભાઈએ લીધું હતું, પ્રમુખ તરફથી સમાજને કરેલાં કાર્યો માટે સંતોષ વતાવ્યો હતો અને હોંદુ સંસ્કૃતિ જળવણી રહે જેવા બલિષ્ઠમાં હિતના કાર્યો કરવાની જરૂરીયાત જણાવી હતી.

શ્રી ગાંધી ભારત વિદ્યાલય કિમેટોરીઅમ લાયબ્રેરી અને સંસ્કાર પ્રવૃત્તિ ના હેવાલો અનુક્રમે એ સંસ્થાઓની સમિતિના પ્રમુખો શ્રી એન. પી. ડેખવાડીઆ, શ્રી ડી. યુ. મીઓ, શ્રી ગોપાલભાઈ, શ્રી વી. યુ. આરતર તરફથી રજુ કરવામાં આવ્યાં હતાં.

શ્રી નાયુભાઈ એમ. મીઓ તરફથી હોંદુ સંસ્કૃતિ શ્રી મગનભાઈ કે. પટેલ તરફથી માતૃભાષાની ડેળવણી શ્રી સુધીલાબેન કુન્બટ તરફથી શ્રી ડેળવણી અને શ્રી લલ્લુભાઈ પ્રમુદાસ મોદી તરફથી સેવા ધર્મના વિષયો ઉપર અને શ્રી નરસીંહભાઈ પરજુભાઈ કલ્યાણ તરફથી પ્રવચનો થયાં હતાં.

સાંજે ૭-૩૦ વાગે શ્રી ગાંધી ભારત વિદ્યાલય, શ્રી રૂડીપુટ હોંદુ સેવા સમાજ, શ્રી કુમારીકા મંડળ, શ્રી ભારતીય મહિલા મંડળ અને આર્થ-યુવક વ્યાયામ મંડળ તરફથી મનો રંજન અને વ્યાયામને કાર્યક્રમ મોટી માનવ મેદની સમક્ષ કરવામાં આવ્યો હતો. કળા મુક્ત સુંદર કાર્યક્રમથી પ્રભને ઘણો આનંદ થયો હતો.

ડરખનથી ખાસ આ પ્રસંગ માટે આવેલા સંગીતકાર શ્રી વિશ્વદાસ ગોહિલે અને શ્રી ઇશ્વરલાલ મહારાજે અને શ્રી દામોદરદાસ ધનજીભાઈ અને બહેનોએ બેઠક દિવસની બેઠકામાં વખતો વખત સંગીતનો લાભ આપ્યો હતો.

શ્રી જણાવેલા કાર્યક્રમ કરનારા મંડળો, સંગીતકારો, સ્વયંસેવકો અને સમારંભના કાર્યમાં મદદ કરનારા સર્વે ભાઈઓ અને બહેનોને આભાર માનવામાં આવ્યો હતો છેલ્લે શાંતી

પાઠ કરી. સમારંભની પુષ્ટીહતી થઈ હતી.

શ્રી આદર્શ યુવક મંડળ, જોડાનીસખર્ગ

શ્રી આદર્શ યુવક મંડળે તેમના સભ્યોમાંથી બે સભ્યો રોકટર થયા હોય, તેમના માનમાં, તા. ૧૬-૧૨-૫૮ને સાંજે ગાંધી હોલમાં સત્કાર સભા યોજાઈ હતી. શ્રી રતિલાલ ઢાંસજી ભાઈ તથા શ્રી નટવરલાલ ડાલાભાઈએ M.B.B.Cl.ની ઉચ્ચ રોકટરી ડીગ્રી પ્રાપ્ત કરી છે. બંને ભાઈઓ મંડળ ના ઉત્સવ તથા બીજા કાર્યોમાં ઘણું જ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લેતા હતાં.

મંડળ તરફથી તેમને કુલહાર તથા સુંદર માનપત્ર અર્પણ કરવામાં આવ્યાં હતાં. તે બદલ બંને ભાઈઓએ મંડળ નો આભાર માન્યો હતો. છેવટે મંત્રીએ બધાનો આભાર માની સભા વિસર્જન કરી હતી.

શ્રાદ્ધ તર્પણ

ડરખનના શ્રી ગોવનભાઈ મોરારજી એ એમનાં માતૃશ્રીનાં પુન્યાર્થ, તારીખ ૧૪-૧૨-૫૮નાં રવીવારે શાંતી યજ્ઞ કરાવ્યો હતો. શાંતી હવનનું પાદ ભાઈશ્રી ગોવન મોરારજીએ જુદી જુદી સંસ્થાઓને દાન કર્યું હતું. તેમજ શ્રીમાન રજુભાઈ પ્રેમા તેમજ શ્રી લલ્લુભાઈ પ્રેમાએ એમનાં દાદીમાંના પુન્યાર્થ દાન કર્યું હતું.

લગ્ન:

આરક સીસોદરા નિવાસી (હાલ સુ. પ્રોટોરીયા) શ્રી જીવજીભાઈ જીલાન-ભાઈની પુત્રી ચિ. પાર્વતીબેનનાં શુભ લગ્ન કુરેલ નિવાસી સ્વ. શ્રી બીખાભાઈ ગોવિંદજીના પુત્ર શ્રી બાલુ-ભાઈ-હાલ સુ. સ્પ્રિંગ્સ સાથે માગસાર સુદ ૧૧ ને રવિવાર તા. ૨૧-૧૨-૫૮ ને રોજ પ્રોટોરીયા મુકામે મેટ્રીક્લગ્ન ટેમ્પલ હોલમાં થયાં હતાં.

આ શુભ પ્રસંગે જે જે ભાઈ બહેનોએ પધારીને નવદંપતીને શુભાશી વાદ આપવા કૃપા કરી છે તેમને આ પત્ર દ્વારા તેઓ આભાર માને છે.

સાભાર સ્વીકાર :

- ગોવન મોરાર (ડરખન) શા. ૧૦-૬
- રતીલાલ મોરાર (શાળાને) પોટ જોડાનીસખર્ગ થી. ૧૦-૬
- જીવજી જીલાભાઈ, (પ્રોટોરીયા) પા. ૧-૧-૦
- એમ. કલ્યાણ, જો'બર્ગ પા. ૧-૧-૦
- એક મીન (રૂડીપુટ) પા. ૧-૧-૦
- શ્રી ટ્રાંસવાલ ભારતીય મહીલા મંડળ, પા. ૫૧-૦-૦
- રમજી બપર્સ, જો'બર્ગ પા. ૫-૫-૦
- એલ. પી. મોદી, જો'બર્ગ પા. ૧-૧-૦

પરચુરજી

પંડીત પંતે મદ્રાસની એક સભામાં જાહેર કર્યું હતું કે હવે વખત આવી લાગ્યો છે કે ભારતની પોલીસો બંધુક અને શસ્ત્રોને આજુએ મુકે અને હાથ વાપરે ચુક પ્રધાને એક પ્રસૂતીચુક ઉધાક મુક્યું હતું કે જે પોલીસોના સહકારથી મદ્રાસથી ૧૬ માઇલ પર એક મામડામાં બનાવાયું હતું.

પ્રેસીડેન્ટ નાઝરે જણાવ્યું કે, આરખ રાષ્ટ્રીય મોરચાને કોમ્યુનિસ્ટો જ વિરોધ કરે છે.

મુકાં મરચાં

આસરે ૩૩ રતલની ગુણી ૩૬-૦, ૧૫ રતલ કોથળોની શી ૧૬-૩, અમે ૬ રતલ કોથળોની શી. ૮-૬. રોકડેથી છે. કાચા મોટા ગુંદા મોટી કલીનું નહું લસણ અને લીલા મરચા. ઘણું કરીને નવેબરથી મળશે. માટે તાકીદે લખો :

MAARMANS PTY LTD,
Box 26, Phono 128,
Brits Transvaal.

વો. બો. ૫૩૦૦
ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦
ટેલીગ્રાફ એડરેસ : "ભગતકો"

ભગત બ્રધર્સ (પ્રો) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
જે હા ની સ બ ગી.

હોલસેલ અને રીટેઇલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ
ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ ગ્રોસરી,
દેશી માથામાં નાંખવાના જાત જાતના તેલો-અતરે,
સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીનમના
વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બ'ગડીઓ-
કેચમોહાડ અને સ્ટાઇલર તથા બીજા
અનેક દેશી ચીજો કીફાયત
લાવથી મળશે.

હમણાં આવેલ શીપમેન્ટ

ફરેક ભાતની અંગરખતીઓ જેવી કે "ત્રણ રોઝ" ગેટવે ઓફ ઇન્ડિયા, અસોહાદરખાર, સુમધી રાણી, વ્યામેલી, લતા, મંગેશકર, વાંસંતી, કમ્પ દરખાર વિગેરે. અમારા પ્રાઈવેલીટી માટે લખો. (અમે ફક્ત હિંદની બનાવેલી અંગરખતીઓ રાખીએ છીએ.)

ખાસ ઓફર

થોડાક સીલકમાં રહી ગયેલ મુંબઈનો બદામી હલવો ૧૬-૦ રતલ ૨ નું ટીન સુકો હલવો — ૮-૦ " ૧ " " "

રોડેશીયાના ગ્રાહકોને સ્પેસીયલ ઓફર

લીલું આફ ૭ પેની રતલ	માલ બરોબર પેક કરી ચલાવીશું.
લીલી હળદળ ૭ " "	
આંખા હળદર ૭ " "	
મોટી કળા વાણુ લસણ ૧/૨ રતલ	ઓફર સાથે પેસા ઓકલવા વિનંતી છે.
નાની " " " ૧૦ પેની રતલ	

અમે નીચેની વસ્તુઓ ડાઇરેક્ટ પ્રમોટ કરીએ છીએ. માલ સાથે અને કીફાયત બાવે મળશે. અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો :

રોઝા ચણા, બદામ, એલચી, પેાવા; મમરા, સે-ટેડ સોપારી, કાચી સોપારી, ઠોલી સોપારી, ગોળ, આંબલી, કાચો, હોમ, મસુર, ફરેક ભાતની દાળો, ચણાનો આટો, અડદનો આટો, પાણીવાળા નાળાએર, વરીશારી, છર, લવંગ, મેથી, રાખ, અબ્જો, સુવા, હામેલ, બાણા, વાણા દાળ, આખા મરચાં, નારીયેળનો છુટો, રાજમરો, ખસખસ, દળદળ, વિગેરે.

K. HARIBHAI & SONS (PTY) LTD.
Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

રેકોર્ડ વેચાણ

ઇન્ડિયન રેકોર્ડનો હાલનો વેચાણ ભાવ એક રેકોર્ડની ૬ શીલિંગ છે.

	શી.-પે.		શી.-પે.
બમેલા	૫ રેકોર્ડ ૩૦-૦	દારતાન	૫ રેકોર્ડ ૩૦-૦
બદુ	૫ " ૩૦-૦	લંકા દહન	૫ " ૩૦-૦
રેલવે રિલેક્ષેમ	૫ " ૩૦-૦	સંગીતા	૫ " ૩૦-૦
સાબન	૪ " ૨૪-૦	મિલાપ	૪ " ૨૪-૦
મહાર	૪ " ૨૪-૦	હમલોખ	૪ " ૨૪-૦
ઓલાદ	૪ " ૨૪-૦	ખાજ	૪ " ૨૪-૦
કોરી હાથિસ	૪ " ૨૪-૦	એક ઝલક	૪ " ૨૪-૦
મસ્તાની	૫ " ૩૦-૦	હસાનુલ્લા	૫ " ૩૦-૦
પૂળ	૩ " ૧૮-૦	નોબવાન	૩ " ૧૮-૦
તરાતરા	૫ " ૩૦-૦	હરિ-દર્શન	૩ " ૧૮-૦

સુચના:—પાછળથી ઓર્ડર આપનારને રેકોર્ડ માટે નિરાશ થવું પડશે.

વી. પી. પોસ્ટેજ અને પેકીંગ ખર્ચ શી. ૭-૬.

મળવાનું ઠેકાણું :

ભારત મ્યુઝીક સલુન અને બુકસેલર્સ

૨૮૬ એ સ્ટ્રીટ, — ડરબન.
(ચાલ-જહાન સિનેમા સામે)

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વિક્ટોરીયા, ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિગો એ ખરી બાંધધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો ચા મળો :

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ, — ડરબન.

બોક્સ ૪૭૬,
ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબટમ"

ટેલીફોન: ૪૭૮૮૮
૪૭૪૫૩